

Cuprins

I. Introducere și prezentare context realizare studiu	2
II. Metodologie de cercetare.....	6
III. Prezentarea datelor colectate și analizate pentru fiecare temă de interes	7
III.1. Prezentarea patrimoniului natural din județele Dolj, Olt, Mehedinți (RO).....	7
III.2. Prezentarea patrimoniului natural din regiunea Vidin, Montana, Vratsa și Pleven (BG).....	19
III.3. Prezentarea patrimoniului cultural din județele Dolj, Olt, Mehedinți (RO).....	26
III.4. Prezentarea patrimoniului cultural din regiunea Vidin, Montana, Vratsa și Pleven (BG).....	51
III.5. Prezentarea datelor colectate din cercetarea de birou privind sectorul turismului din județele Dolj, Olt, Mehedinți (RO)	62
III.6. Prezentarea datelor colectate din cercetarea de birou privind sectorul turismului din districtele Vidin, Montana, Vratsa, Pleven (BG).....	66
III.7. Prezentarea datelor colectate din cercetarea pe teren de la nivelul județelor Dolj, Olt, Mehedinți (RO) .	74
III.8. Prezentarea datelor colectate din cercetarea pe teren de la nivelul districtelor Vidin, Montana, Vratsa, Pleven (BG)	84
IV. Analiza comparativă studiu RO-BG	90
V. Concluzii și recomandări	95
VI. Referințe bibliografice	96

I. Introducere și prezentare context realizare studiu

Prezentul studiu este elaborat în contextul implementării proiectului NATBIOT - "Natural heritage - natural/bio resources' services" (Nr. contractului de finanțare: 82688/18.07.2018; Cod Proiect: ROBG - 356), implementat de Asociația Mișcarea Română pentru Calitate (MRC), finanțat prin intermediul Programului INTERREG V-A România-Bulgaria, Axa prioritară: 2 - „A green region”, Obiectiv specific: 2.1 - „To improve the sustainable use of natural heritage and resources and cultural heritage”.

Perioada de implementare a proiectului este de 18 de luni, începând cu data de 31.07.2018.

Obiectivul proiectului NATBIOT - „Natural heritage - natural/bio resources' services” este crearea de produse turistice inovatoare, marca NATBIOT, precum și îmbunătățirea calității și serviciilor de marketing în turism, care conduc la utilizarea durabilă a patrimoniului natural și cultural și a resurselor în zona transfrontalieră vizată: Dolj, Olt, Mehedinți (RO) - Vidin, Montana, Vratsa și Pleven (BG).

Obiectivul principal urmărit prin elaborarea studiului este colectarea și interpretarea informațiilor necesare pentru obținerea unei imagini de ansamblu asupra patrimoniului natural și cultural din zona transfrontalieră vizată. Analiza prezentată în cadrul studiului va fi astfel utilizată pentru atingerea obiectivului general vizat în cadrul proiectului.

Studiul cuprinde o analiză comprehensivă a celor mai reprezentative resurse incluse în patrimoniul natural și cultural din zonele vizate, precum și un inventar al serviciilor (capacitatea de cazare, numărul turiștilor, al obiectivelor turistice din zonă, hoteluri, pensiuni, hosteluri, pensiuni

agroturistice, agenții de turism, detalii specifice alimentației publice în zonele țintă, divertisment, transport), care susțin sectorul turismului.

Conform Organizației Mondiale a Turismului, turismul cuprinde activitățile persoanelor care călătoresc și locuiesc în afara mediului lor uzual pentru cel mult un an consecutiv în scopuri de agrement, de afaceri sau în alte scopuri.

Conceptul de "turism" se referă, pe de o parte, la călătoria oamenilor și, pe de altă parte, la organizarea serviciului și producției speciale.

Turismul este producția și schimbul de servicii și bunuri de la unitățile de afaceri, care creează o organizație sau au o bază materială și tehnică, pentru a asigura șederea turiștilor (cazare, alimentare, transport, recreere, sănătate, sport etc.), care locuiesc temporar în afara domiciliului personal (minimum 24 de ore), fără a trebui să lucreze.

Astfel, dezvoltarea sectorului turismului la nivelul unui anumit teritoriu depinde de calitatea, diversitatea serviciilor specifice existente și/sau a atracțiilor turistice, aceste două elemente reprezentând factori determinanți pentru calificarea unei anumite zone ca destinație turistică. În ceea ce privește serviciile turistice, acestea se diferențiază astfel:

- ✓ **Servicii turistice de bază** - acestea includ prestarea serviciilor de cazare, mese, servicii de transport.
- ✓ **Servicii turistice suplimentare** - acestea includ serviciile referitoare la călătorii, divertisment, evenimente, servicii turistice sportive și de animație, spa și alte servicii medicale, evenimente de congrese și de afaceri, închiriere de instalații, echipamente și vehicule, școli și cluburi de echitație, școli de schi, școli pentru sporturi acvatice etc. Majoritatea acestor servicii sunt legate de facilitarea șederii turiștilor, crescând confortul sejurului.

Gradul de atractivitate al unei zone, din perspectiva potențialului de dezvoltare turistică este însă, în primul rând, evaluat de potențialii furnizori de servicii turistice prin prisma obiectivelor turistice existente pe teritoriul sau în vecinătatea acestora. Obiectivele turistice de la nivelul unui teritoriu se subscriu patrimoniului existent.

Există trei tipuri de patrimoniu: cultural, natural și mixt. Obiectele patrimoniului cultural pot cuprinde clădiri istorice, situri arheologice, lucrări artistice (picturi, sculpturi etc.), lăcașe de cult etc. Patrimoniul natural cuprinde zonele naturale la nivelul cărora se manifestă procese geologice rare, care conțin fenomene naturale rare sau de o frumusețe deosebită sau care furnizează habitate pentru animale sau plante rare sau pe cale de dispariție. Patrimoniul mixt conține atât elemente de importanță naturală, cât și culturală.

În general, teritoriile care beneficiază de un bogat patrimoniu natural și/sau cultural prezintă un potențial ridicat de dezvoltare economică și socială prin prisma dezvoltării sectorului turismului. Prin atragerea furnizorilor de servicii adresate potențialilor turiști (unități de cazare, agenții de turism, servicii de divertisment și de relaxare etc.), teritoriul beneficiază de capital suplimentar generat de veniturile turiștilor care tranzitează zona și care poate contribui la creșterea nivelului de trai și la îmbunătățirea calității vieții de la nivel local.

Datorită importanței istorice și a contribuției la menținerea biodiversității mediului, atât patrimoniul natural, cât și cel cultural, sunt monitorizate atent la nivelul instituțiilor publice, atât de la nivel național, cât și internațional.

Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO) este una din principalele instituții existente la nivel

internațional ce contribuie la conservarea și promovarea patrimoniului mondial, cultural și natural.

Patrimoniul mondial UNESCO din România cuprinde în prezent șase situri culturale și două situri naturale (însă niciunul nu este localizat la nivelul județelor Dolj, Mehedinți, Olt) și șapte elemente încadrate în categoria patrimoniului cultural imaterial (din care unul este specific județului Olt - Ritualul Călușului¹, iar alte patru sunt asociate cu întreg teritoriul României: doina, colindatul de ceată bărbătească din perioada Crăciunului, meșteșugul covoarelor tradiționale de perete și practicile culturale asociate zilei de 1 Martie).

Patrimoniul mondial UNESCO din Bulgaria cuprinde în prezent șapte situri culturale și trei situri naturale (însă niciunul nu este localizat la nivelul districtelor Vidin, Montana, Vratsa și Pleven) și șapte elemente încadrate în categoria patrimoniului cultural imaterial (niciunul specific teritoriului vizat în cadrul studiului, însă practicile culturale specifice zilei de 1 Martie sunt asociate cu întreg teritoriul Bulgariei).

Natura 2000 este o inițiativă lansată la nivel comunitar pentru conservarea patrimoniului natural, respectiv a celor mai importante tipuri de habitate și specii ale Europei. Rețeaua Natura 2000 este formată din situri de importanță comunitară (situri Natura 2000), împărțite în două categorii: arii speciale de conservare și arii de protecție specială avifaunistică. Astfel de arii se regăsesc pe teritoriul tuturor județelor din România și districtelor din Bulgaria.

1

<http://www.unesco.org/culture/ich/index.php?lg=en&pg=00011&RL=00090>

II. Metodologie de cercetare

În vederea elaborării acestui studiu au fost utilizate o serie de metode de cercetare, pentru asigurarea unui caracter complet și integrat al informațiilor ce prezintă situația patrimoniului cultural, patrimoniului natural și evoluției sectorului turismului în județele Dolj, Olt, Mehedinți.

Metodologia de cercetare a cuprins ancheta sociologică pe bază de interviu, ancheta pe bază de chestionar, analiza datelor statistice și analiza de birou.

Astfel, au fost derulate următoarele analize:

- cercetarea pe teren utilizată pentru colectarea de date calitative și cantitative privind sectorul turismului din zona vizată de studiu;
  - o prin aplicarea de chestionare în rândul unităților de cazare din zona transfrontalieră Dolj, Olt, Mehedinți, Vidin, Montana, Vratsa și Pleven;
  - o prin derularea de interviuri cu reprezentanți ai autorităților locale, reprezentanți ai unităților de cazare, reprezentanți ai agențiilor turistice sau reprezentanți ai obiectivelor turistice (muzee, mănăstiri, situri arheologice etc.).
- cercetarea de birou utilizată pentru colectarea de date relevante în vederea analizei stadiului actual de dezvoltare a sectorului turismului din zona transfrontalieră vizată de studiu, precum și pentru identificarea principalelor obiective turistice subscrise patrimoniului natural și cultural localizate pe teritoriul județelor Dolj, Olt, Mehedinți și districtelor Vidin, Montana, Vratsa și Pleven.

Pentru determinarea principalelor puncte forte, puncte slabe, precum și a oportunităților și amenințărilor în raport cu evoluția sectorului turismului și a patrimoniului cultural și natural la nivelul teritoriului vizat de studiu, a fost realizată o analiză SWOT. Acesta din urmă a fundamentat concluziile și recomandările cuprinse în studiu privind valorificarea sustenabilă a patrimoniului cultural și natural.

III. Prezentarea datelor colectate și analizate pentru fiecare temă de interes

III.1. Prezentarea patrimoniului natural din județele Dolj, Olt, Mehedinți (RO)

În ceea ce privește patrimoniul natural, conform HG nr. 2151/2004, ariile naturale protejate se clasifică în următoarele categorii:

- a) rezervații științifice;
- b) parcuri naționale;
- c) monumente ale naturii;
- d) rezervații naturale;
- e) parcuri naturale;
- f) arii de protecție specială avifaunistică.

La nivelul județului Dolj se regăesc 18 arii naturale protejate de interes național, identificate conform Legii nr. 5/2000, cu o suprafață totală de 541 ha la care se adaugă 116 km de cursuri de apă (Râurile Bălășan, Desnățui și Terpezița). Această listă a fost completată în anul 2014 cu încă o arie naturală protejată (Rezervația naturală Zăval - suprafață 351,3 ha), conform HG 2151/2004.

De asemenea, pe teritoriul județului Dolj sunt localizate patru situri ce fac parte din Rețeaua Natura 2000. Aproximativ 1.052 km² din suprafața teritoriului Dolj sunt situri de importanță comunitară, respectiv 14% din suprafața județului (7.414 km²).

Referitor la ariile de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, acestea au fost desemnate prin intermediul HG 1284/2007. La nivelul județului Dolj au fost identificate patru astfel de zone.

În județul Dolj funcționează o grădină zoologică, localizată în municipiul Craiova, în Parcul Nicolae Romanescu.

Astfel, unitățile administrativ teritoriale din județul Dolj cu cea mai ridicată concentrare a patrimoniului natural sunt:

- Municipii: Craiova, Calafat;

- Orașe: Segarcea, Dăbuleni;
- Comune: Malu Mare, Plenița, Gighera, Cetate, Bucovăț, Drânic, Ciupercenii Noi, Bratovoiești, Desa, Teslui, Radovan, Vârvoru de Jos.

Principalele obiective turistice naturale localizate pe teritoriul județului Dolj sunt prezentate în continuare:

➤ **Poiana Bujorului din pădurea Plenița:** rezervația naturală este localizată în Comuna Plenița și are o suprafață de 50 ha; aceasta reprezintă o zonă împădurită (cu specii de gârniță și cer) unde vegetează specia de floră protejată, bujorul românesc.

➤ **Valea Rea - Radovan:** este situată în județul Dolj, la circa 30 km de Municipiul Craiova, la limita dintre Câmpia Băileștilor și Platforma Strehaia la circa 80 m altitudine. Aria este amplasată în zona de silvostepă a Câmpiei Române. Acesta este o rezervație cu caracter biologic, cu o suprafață de 20 ha, protejată pentru flora bogată și unică a zonei.

➤ **Dunele Dăbuleni ("La Cetate"):** sunt localizate pe teritoriul comunei Dăbuleni și au o suprafață de 8 ha; cea mai mare dună de nisip este Duna Posodari sau „La Cetate”, care reprezintă o zonă botanică protejată.

➤ **Pajiștea halofilă Gighera:** este localizată în comuna Gighera, având o suprafață de 4 ha; această arie este plasată într-o zonă înclinată, unde masa de apă oscilează între 0.2 și 1 m, iar apa are un conținut ridicat de sare aerată, cloruri și sodiu. Statutul acestei zone permite protejarea speciilor de plante și animale adaptate acestui tip de habitat.

➤ **Pajiștea Cetate (din Lunca Dunării):** este localizată în comuna Cetate, având o suprafață de 6 ha; aria protejată (încadrată în bioregiunea geografică continentală a Câmpiei Dunării) reprezintă o zonă naturală (lacuri, râuri, mlaștini, turbării, păduri de foioase, pășuni, vii și livezi), unde, în lunca inundabilă a Dunării s-au format mai multe lacuri (Lacul Golenți, Lacul Hunia, Lacul Fântâna Banului și Lacul Maglavit), ce asigură condiții de hrană, cuibărit și viețuire pentru mai multe specii de păsări migratoare, de pasaj sau sedentare (unele protejate prin lege).

➤ **Pajiștea Gogoșu-Ștefănel:** este localizată în comuna Gogoșu, având o suprafață de 10 ha; în partea de nord a acestei arii se întâlnesc păduri de cer și gârniță, precum și goruni. În această zonă se mai găsesc și numeroase alte specii de foioase specifice dealurilor cu altitudine coborâtă și câmpiilor. Din peisajul vegetal, la limita de vest cu județul Mehedinți, se păstrează pâlcuri izolate de stejar, iar în apropiere se găsesc păduri mari de stejar: Pădurea Tiu, Pădurea Drocaia, Pădurea Pirtea, Pădurea Boierească.

➤ **Locul fosilifer Bucovăț:** este localizat în comuna Bucovăț, având o suprafață de 4 ha; acesta este un important punct fosilifer, descoperit în 1949, având bogate cochilii fosile de moluște ce datează din perioada paleolitică.

➤ **Locul fosilifer Drânic:** este localizat în comuna Drânic, având o suprafață de 6 ha; aria protejată paleontologică de la Drânic prezintă o importanță științifică deosebită, constituind cel mai sudic punct cu faună romaniană din Oltenia, ce cuprinde o variată faună de moluște și micromamifere.

➤ **Ciuperceni-Desa:** aria naturală cu o suprafață de 200 hectare se află în Lunca Dunării, în extremitatea sud-vestică a județului Dolj, în sud-estul satului Ciuperceni. În arealul rezervației naturale se găsesc mai multe tipuri de habitate, astfel: lacuri eutrofe naturale, ape stătătoare oligotrofe, mlaștini sărăturate panonice, pajiști panonice pe nisipuri, pajiști aluviale de altitudine joasă, pâlcuri cu vegetație arboricolă de luncă (salcie, plop alb și plop tremurător), depresiuni umede, dune de nisip și terenuri arabile; medii ce adăpostesc și asigură condiții de viață și hrană pentru mai multe specii de păsări, mamifere, reptile, amfibieni și pești.

➤ **Lacul Adunații de Geormana:** aria cu o suprafață de 102 ha este situată într-o zonă de câmpie din bazinul hidrografic al râului Jiu, care se întinde pe teritoriul localităților Bratovoști și Teasc și face parte din categoria zonelor umede. Această arie protejată se caracterizează prin prezența ecosistemelor lacustre, respectiv lacul Victoria și balta Marica, învecinate de zone mlăștinoase.

➤ **Complexul lacustru Preajba-Făcăi:** aria naturală cu o suprafață de 28 ha se află în partea central-estică a județului

Dolj, în nordul satului Preajba. Aria naturală reprezintă un complex lacustru (lacuri, mlaștini, cursuri de apă, păduri aluviale, dune de nisip, terenuri arabile, pajiști) în nord-vestul Câmpiei Romanișilor ce adăpostește o mare varietate de floră și faună specifică zonelor umede.

➤ **Lacul Caraula:** aria naturală cu o suprafață de 28 ha este localizată în comuna Caraula; lacul Caraula s-a construit în anul 1971, în vederea folosirii unui sistem de irigații pentru extinderea grădinii de legume din cadrul fostului Cap Caraula. După o perioadă de timp, acest sistem a fost înlocuit cu un sistem centralizat cu apă de Dunare, beneficiind de canalul de irigat Izvoare - Giubega, iar lacul a ramas ca baltă de pește ce a fost populată cu diverse specii de pești și amfibieni.

➤ **Rezervația naturală Zăval:** aria cu o suprafață de aproximativ 350 ha este localizată pe teritoriul comunei Zăval și cuprinde pădurea Zăval aceasta fiind o pădure mixtă cu diferite specii de foioase. În pădurea din Zăval există, de asemenea, și izvoare de apă termală.

La nivelul județului Olt se regăsesc șase arii naturale protejate de interes național, identificate conform Legii nr. 5/2000, cu o suprafață totală de 653,7 ha. Această listă a fost completată în anul 2014 cu alte șase arii naturale protejate (cu o suprafață cumulată de 5.206 ha), conform HG 2151/2004.

De asemenea, pe teritoriul județului Olt sunt localizate 16 situri ce fac parte din Rețeaua Natura 2000. Aproximativ 274 km² din suprafața teritoriului Olt sunt situri de importanță comunitară, respectiv 5% din suprafața județului (5.498 km²).

La nivelul județului Olt au fost identificate 3 arii speciale de protecție avifaunistică, conform HG 1284/2007.

În județul Olt a existat și o grădină zoologică (în municipiul Slatina), aceasta neavând însă autorizațiile necesare pentru funcționare. În anul 2016, toate animalele din această grădină zoologică au fost transferate către instituțiile autorizate.

Astfel, unitățile administrativ teritoriale din județul Olt cu cea mai ridicată concentrare a patrimoniului natural sunt:

- municipiul: Slatina;

- comune: Dobrosloveni, Strejești, Obârșia, Ștefan cel Mare.

Principalele obiective turistice naturale localizate pe teritoriului județului Olt sunt prezentate în continuare:

➤ **Pădurea Braniștea Catârilor:** reprezintă zonă împădurită din sud-vestul Câmpiei Romanațiului, cu o suprafață de 301,3 ha, localizată pe teritoriul comunelor Obârșia și Ștefan cel Mare, cu rol de protecție pentru specii arboricole de stejar brumăriu și stejar pufos, stejar balcanic cu înălțimi cuprinse între 25 și 28 de metri.

➤ **Pădurea Călugărească:** reprezintă o zonă împădurită, cu o suprafață de 40 ha, localizată pe teritoriul satului Crăciunel (comuna Radomirești), din nord-vestul Câmpiei Boianului (o subdiviziune a Câmpiei Române), cu rol de protecție pentru păduri dacice de stejar.

➤ **Casa Pădurii din Pădurea Potelu:** reprezintă o zonă împădurită din Lunca Potelu (Lunca Dunării), localizată în comuna lanca, având o suprafață de 1,5 ha cu scop de protecție pentru câteva exemplare de stejar secular ce vegetează în asociere cu specii arboricole de salcâm și plop.

➤ **Rezervația de bujori a Academiei:** este localizată în comuna Stoicânești, cu o suprafață de 54,9 ha și reprezintă o zonă împădurită cu scop de protecție pentru specia de bujor românesc ce adăpostește o mare varietate floristică și faunistică.

➤ **Rezervația de arborete de gârniță:** este localizată în comuna Poboru, cu o suprafață de 121 ha și reprezintă o zonă împădurită (la limita de trecere de la Câmpia Română la Podișul Getic) cu rol de protecție pentru specii arboricole de gârniță, cu o vârstă medie de 75 de ani.

➤ **Pădurea Seaca Optășani:** este localizată în satul Optășani (comuna Spineni), cu o suprafață de 135 ha și reprezintă o arie acoperită cu arboret de gârniță în proporție de 82%, în asociere cu cer și gorun.

La nivelul județului Mehedinți se regăsesc 2 rezervații ale biosferei, parcuri naționale sau naturale, identificate conform Legii nr. 5/2000, respectiv:

- **Rezervația biosferei Domogled - Valea Cernei:** Rezervația se subscrive teritoriului Parcului Național Domogled - Valea Cernei. Înființat în anul 1990, având administrație proprie începând cu anul 2003, Parcul Național Domogled-Valea Cernei este situat în sud-vestul României și se întinde pe suprafața a 3 județe, și anume: Caraș-Severin, Mehedinți și Gorj. Parcul Național Domogled-Valea Cernei se află situat în estul județului Caraș-Severin, ocupând suprafața de 23.185 ha, în vestul județului Mehedinți, ocupând suprafața de 8.220 ha și respectiv în vestul județului Gorj cu o suprafață de 29.806 ha. Rezervația este caracterizată de o diversitate a tipurilor de peisaje (abrupturi calcaroase cu Pin Negru de Banat, canioane cu pâraie cu debit puternic fluctuant, vârfuri calcaroase cu vegetație submediteraneană, păduri întinse de fag de vârste mari, goluri alpine cu jnepeniș, lacuri de acumulare montane, chei și prapăstii calcaroase, cătune izolate în munte, pajiști subalpine cu lapiezuri), peșteri termale unice în România, izvoare termominerale.
- **Rezervația biosferei Porțile de Fier:** Rezervația se subscrive teritoriului Parcului Național Porțile de Fier. Parcul Natural Porțile de Fier se află pe malul stâng al Dunării, în sud-vestul României, între localitățile Buziaș și Gura Văii, fiind situat pe teritoriile administrative ale două județe: Caraș-Severin și Mehedinți. Ca suprafață, parcul natural acoperă peste 115.000 de hectare. Întregul areal cuprinde 18 rezervații științifice protejate cu o biodiversitate foarte bogată. De asemenea, include două arii de protecție specială avifaunistică, ce aparțin rețelei ecologice Natura 2000 (Munții Almăjului-Locvei și Cursul Dunării-Baziaș-Porțile de Fier).

De asemenea, la nivelul aceluiași act normativ sunt identificate 32 de rezervații naturale localizate în județul Mehedinți, cu o suprafață totală de 2.105,50 ha. Această listă a fost completată în anul 2014 cu alte două arii naturale protejate (Peștera Isverna, Geoparcul Platoul Mehedinți) cu o suprafață totală de 106.002 ha, conform HG 2151/2004.

De asemenea, pe teritoriul județului Mehedinți sunt localizate 11 situri ce fac parte din Rețeaua Natura 2000. Aproximativ 1.362

km² din suprafața teritoriului Mehedinți sunt situri de importanță comunitară, respectiv 28% din suprafața județului (4.933 km²).

De asemenea, conform HG 1284/2007, la nivelul județului Mehedinți au fost identificate cinci arii de protecție specială avifaunistică.

În județul Mehedinți este localizat și un acvariu public care funcționează în municipiul Drobeta Turnu Severin - secția Științele Naturii din Muzeul Regiunii Porțile de Fier.

Astfel, unitățile administrativ teritoriale din județul Mehedinți cu cea mai ridicată concentrare a patrimoniului natural sunt:

- municipii: Drobeta Turnu Severin (localitatea Gura Văii),
- comune: Cireșu, Balta, Ponoarele, Isverna, Breznița-Ocol.

Principalele obiective turistice naturale localizate pe teritoriului județului Mehedinți sunt prezentate în continuare:

➤ **Peștera Epuran:** aria naturală se află în partea nord-vestică a județului Mehedinți și cea sud-estică a satului Jupânești. Aria naturală reprezintă o cavernă (peșteră alcătuită dintr-o rețea de galerii și săli) aflată în versantul pârâului Ponorăț, dispusă pe două nivele, astfel: primul nivel (activ) constituit din galerii drepte și descendente, puțuri, un lac (cu diametrul sifonului de cca. 10 m) și un nivel superior cu mai multe săli (Sala Nordică, Sala Urșilor, Sala Prăbușirilor) și galerii (Strâmtoarea Speranței, Marele Ramonaj, Galeria Plăcilor de Nămol sau Galeria Comorilor). Peștera reprezintă un deosebit interes speologic, atât datorită multiplelor formațiuni, cât și datorită resturilor de faună fosilă semnalate aici.

➤ **Izvorul și stâncăriile de la Câmana:** aria naturală se află în extremitatea vestică a județului Mehedinți, aproape de limita teritorială cu județul Caraș-Severin (în Podișul Mehedinți), în partea nord-vestică a satului Podeni, având o suprafață de 25 ha. Aria naturală reprezintă o zonă cu o mare varietate de fenomene carstice (abrupturi stâncoase, doline, lapiezuri, sisteme hidrocarstice, văi), de importanță geologică, floristică, faunistică și peisagistică.

➤ **Gura Văii-Vârciorova:** aria naturală, cu o suprafață de 305 ha se află în partea sud-vestică a județului Mehedinți (în Podișul Getic, pe malul stâng al Dunării în Munții Almăjului și Locvei), pe teritoriul nord-vestic al satului Gura Văii. Aria

protejată este inclusă în Parcul Natural Porțile de Fier și reprezintă o zonă cu rol de protecție pentru mai multe specii floristice rare, unele aflate pe Lista roșie a IUCN.

➤ **Valea Oglănicului:** aria naturală, cu o suprafață de 150 ha se află în extremitatea sud-vestică a județului Mehedinți, în lunca văii Oglănicului (aproape de Insula Banului), în partea sud-estică (în aval) de satul Gura Văii. Aria reprezintă o zonă de studiu al vieții insectelor și protecția mai multor specii floristice rare (gladiolă sălbatică, bujor etc.).

➤ **Lunca Vânjului:** aria naturală localizată pe teritoriul orașului Vânju Mare, cu o suprafață de 14 ha, cuprinde o pădure de luncă alcătuită din stejar, frasin, arțar tătăresc. Fauna existentă cuprinde, printre altele, flori de mărgăritar.

➤ **Pădurea de liliac Ponoarele:** aria naturală, cu o suprafață de 20 ha, se află în extremitatea nord-estică a județului Mehedinți, în partea estică a satului Băluța. Aria este localizată într-o zonă deluroasă constituită din șisturi cristaline și calcare atribuite perioadei Jurasicului. Aria naturală se suprapune sitului Natura 2000 - Platoul Mehedinți și reprezintă o suprafață împădurită (culmi domoale, ponoare, văi, cheiuri, doline, lapiezuri), cu rol de protecție pentru specii de liliac sălbatic.

➤ **Tufărișurile mediteraneene de la Isverna:** aria naturală se află în extremitatea central-nordică a județului Mehedinți, aproape de limita teritorială cu județul Caraș-Severin, pe teritoriul comunei Isverna, având o suprafață de 10 ha. Aria protejată reprezintă o zonă montană acoperită cu specii de arbori, arbuști și ierburi, în a cărei areal vegetează mai multe specii floristice rare (ruginiță, gențiană etc.).

➤ **Vârful lui Stan:** Vârful lui Stan din Munții Mehedinți este cel mai înalt vârf din Munții Mehedinți, având altitudinea de 1.466 m. Aria naturală este localizată pe teritoriul comunei Isverna și are o suprafață de 120 ha.

➤ **Valea Țesna:** Aria naturală se află în extremitatea central-nordică a județului Mehedinți, în partea vestică a satului Costești. Aria protejată, localizată pe teritoriul comunei Balta, având o suprafață de 160 ha, reprezintă o zonă de chei săpate în

calcare jurasice de apele râului Țesna, abrupturi stâncoase, grohotișuri, peșteri, doline, lapiezuri și văi.

➤ **Pădurea Borovăț:** aria naturală se află în partea central-vestică a județului Mehedinți, pe teritoriul sud-vestic al comunei Bâlvănești, având o suprafață de 30 ha. Aria protejată reprezintă o zonă împădurită în bazinul pârâului Borovăț, cu rol de protecție pentru o specie arborică de conifer, cunoscută sub denumirea de pin negru de Banat.

➤ **Pădurea Bunget:** aria naturală se află în partea central-vestică a județului Mehedinți, pe teritoriul nord-estic al comunei Burila Mare și cel nord-vestic al satului Devesel, cu o suprafață de 18,2 ha. Aria protejată reprezintă o zonă împădurită cu rol de protecție pentru specii arboricole de stejar secular.

➤ **Pădurea Drăghiceanu:** aria naturală se află în partea nord-vestică a județului Mehedinți la o altitudine de 1.000 m), pe teritoriul nordic al satului Obârșia-Cloșani, având o suprafață de 60 ha. Aria protejată reprezintă o zonă împădurită cu rol de protecție pentru vegetația forestieră de arbori și arbuști, cu specii de nuc, mojdrean, alun turcesc sau liliac sălbatic.

➤ **Dealul Duhovnei:** aria naturală se află în Clisura Dunării, în partea vestică a județului Mehedinți, pe teritoriul comunei Ilovița, având o suprafață de 50 ha. Aria reprezintă o zonă cu rol de protecție pentru mai multe specii arboricole de gorun secular, care vegetează în asociere cu alunul turcesc.

➤ **Dealul Vărănic:** aria naturală, cu o suprafață de 350 ha, se află în Clisura Dunării, în partea vestică a județului Mehedinți (pe teritoriul comunei Breznița-Ocol), având o altitudine maximă de 403 m. Aria reprezintă o zonă naturală cu tufărișuri submediteraneene dezvoltate pe substrate calcaroase, ce protejează mai multe specii de floră (cărpiniță, mojdrean, liliac sălbatic) și faună (vipera cu corn, țestoasa lui Herman).

➤ **Cazanele Mari și Cazanele Mici:** Cazanele sunt un sector din defileul Dunării la trecerea prin Munții Carpați, localizate pe teritoriul comunei Dubova. Au o lungime de circa 9 km. În unele locuri Dunărea se îngustează până la 230 m, îngreunând navigația. Fluviul este mărginit de pereți verticali, stâncoși. Adâncimi maxime de circa 75 m. În sectorul Cazanelor, viteza de scurgere a apei depășește 5 m/s. Aria naturală acoperă o

suprafață de 215 ha. Cazanele Mari au o lungime de aproximativ 4 km, încadrându-se între masivele Ciucarul Mare (pe teritoriul României) și Veliki Strbac (Serbia). Cazanele Mici se întind pe o lungime de aproximativ 3 km, fiind poziționate între masivele Ciucarul Mic (România) și Mali Strbac (Serbia).

➤ **Locul fosilifer Șvinița:** aria naturală se află în extremitatea vestică a județului Mehedinți, pe teritoriul nord-vestic al satului Svinița, având o suprafață de 95 ha. Aria reprezintă o zonă depresionară în Clisura Dunării unde se află importante depozite de faună fosiliferă atribuită perioadei geologice a jurasicului mediu, ce aparține mezozoicului.

➤ **Locul fosilifer Bahna:** aria naturală se află în partea central-vestică a județului Mehedinți, pe teritoriul vestic al satului Bahna, acoperind o suprafață de 10 ha. Aria reprezintă o zonă depresionară în bazinul râului Bahna, unde, în mai multe nivele litologice se află importante depozite de faună fosiliferă datată în sarmațian.

➤ **Pădurea Stârmina:** aria naturală se află în partea central-vestică a județului Mehedinți (în Lunca Dunării), în vecinătatea nord-vestică a comunei Rogova, respectiv pe teritoriul comunei Hinova, acoperind o suprafață de 100,3 ha. Aria protejată reprezintă o zonă împădurită cu rol de protecție pentru o specie de ghimpe care vegetează în comunități compacte în lizierele pădurilor de foioase.

➤ **Complexul carstic de la Ponoarele:** aria se află în extremitatea nord-estică a județului Mehedinți (în Podișul Mehedinți), aproape de limita teritorială cu județul Gorj, pe teritoriul comunei Ponoarele. Complexul carstic de la Ponoarele reprezintă o zonă deluroasă cu înălțimi domoale (constituite din șisturi cristaline și calcare atribuite Jurasicului), formațiuni geologice (fenomene carstice) rare (Podul lui Dumnezeu, pod natural), doline, lapiezuri (Câmpul de Lapiezuri), văi, cheiuri, lacuri (Lacul Zătonul Mare, Lacul Zătonul Mic), peșteri (Peștera Ponoarele); cu păduri (Pădurea Lapiezuri) și pajiști ce adăpostesc o mare varietate de faună și floră specifică podișului mehedințean.

➤ **Pereții calcaroși de la Izvoarele Coșuștei:** aria naturală se află în extremitatea central-nordică a județului Mehedinți, în

partea sud-vestică a satului Giurgiani, pe teritoriul comunei Balta, acoperind o suprafață de 60 ha. Aria protejată reprezintă o zonă naturală în Munții Mehedinți, aflată între masivele Ciolanu și Pietrele Albe, în a cărei areal își au obârșia izvoarele Coșuștei.

➤ **Cheile Coșuștei:** aria naturală se află în extremitatea central-nordică a județului Mehedinți, aproape de limita teritorială cu județul Caraș-Severin, pe teritoriul comunei Balta, acoperind o suprafață de 50 ha. Aria reprezintă o zonă de chei săpate în calcare jurasice de apele râului Coșuștea (un afluent de dreapta al Motrului), abrupturi stâncoase, grohotișuri, peșteri, doline, lapiezuri și văi, cu floră și faună specifice Podișului Mehedințean.

➤ **Cornetul Babelor și Cerboanei:** aceste arii naturale se află în extremitatea central-nordică a județului Mehedinți, aproape de limita teritorială cu județul Caraș-Severin, pe teritoriul comunei Balta, acoperind o suprafață de 40 ha. Teritoriile subscrise acestor arii reprezintă o zonă de protecție pentru ecosisteme de tip submediteranean, cu floră și faună specifice Podișului Mehedințean.

➤ **Cheile Topolniței și Peștera Topolniței:** aria naturală se află în partea nord-vestică a județului Mehedinți și cea estică a satului Cireșu, având o suprafață de 60 ha. Aria reprezintă o zonă (de interes geologic, floristic, faunistic și peisagistic) cu un relief variat (cheiuri, văi, peșteri, doline) acoperit cu păduri și pajști, cu floră (fag, stejar, gorun, cer, mojdrean, cărpiniță, scumpie, liliac sălbatic, lelea peștriță) și faună specifice Podișului Mehedințean.

➤ **Locul fosilifer Malovăț:** aria naturală este localizată în satul 23 August, comuna Malovăț, județul Mehedinți, la o distanță de 14 kilometri de orașul Drobeta Turnu Severin, având o suprafață de 6 ha. Sectorul în care fosilele sunt mai numeroase și de unde a putut fi cercetată compoziția faunistică (în principal diferite specii de moluște) este Malovăț - Valea Boerească - Colibași - Cocorova.

➤ **Cracul Găioara:** Aria naturală se află în extremitatea sud-estică a Parcului Național Porțile de Fier, pe teritoriul vestic al satului Dudașu Schelei, având o suprafață de 5 ha. Aria reprezintă o zonă naturală cu rol de protecție pentru mai multe specii

floristice rare, printre care: cârcel, unghia ciutei, garofițe, sipică, lăptiuică, colilie sau pesmă, unele aflate pe Lista roșie a IUCN.

➤ **Tufărișurile mediteraneene Cornetul Obârșia-Cloșani:** aria naturală se află în extremitatea central-nordică a județului Mehedinți, aproape de limita teritorială cu județele Caraș-Severin și Gorj, pe teritoriul comunei Obârșia-Cloșani, având o suprafață de 60 ha. Aria protejată reprezintă o zonă montană acoperită cu specii de arbori, arbusti, cu exemplare de cărpiniță, mojdrean, dârmox, scumpie, corn sau liliac sălbatic. La nivelul ierburilor vegetează mai multe specii floristice rare, printre care: unghia-ciutei, ruginiță, gențiană sau sânzienă roșie.

➤ **Cracul Crucii:** aria naturală cu o suprafață de 2 ha se află în partea sud-vestică a județului Mehedinți, pe teritoriul vestic al satului Gura Văii. Aria naturală reprezintă o zonă cu rol de protecție pentru mai multe specii floristice rare, printre care: măraru Portiilor de Fier, unghia ciutei, garofițe, feriga cazanelor sau mierluță, unele aflate pe Lista roșie a IUCN.

➤ **Fața Virului:** aria naturală, cu o suprafață de 6 ha, se află în partea sud-vestică a județului Mehedinți, pe teritoriul nord-vestic al satului Gura Văii. Aria naturală reprezintă o zonă (versanți abrupti, praguri și săritori, văi, cheiuri, cascade) acoperită cu păduri de stejar și gorun în amestec cu specii de nuc, sâmbovin, vișin turcesc sau alun. De asemenea, aria naturală protejează mai multe specii floristice rare.

➤ **Peștera Ponicova:** Peștera Ponicova este săpată în versantul stâng al Dunării, în Cazanele Mari (Ciucaru Mare), fiind parțial inundată după crearea lacului de baraj. Galeria sale însumează 1.660 m străbătând Ciucaru Mare și ieșind în Dunăre. Peștera Ponicova este declarată rezervație speologică datorită unor resturi de fosile, un fragment de ceramică foarte veche și a unor specii endemice. Vizitarea se recomandă să se facă în perioada lunilor mai - octombrie, cu excepția perioadelor de viitură când este posibil ca Galeria Ponicovei să fie inundată total sau parțial².

---

² <https://promehedinti.ro/peștera-ponicova/>

➤ **Peștera Veterani:** Peștera Veterani este localizată în masivul Ciucarul Mare, pe malul stâng al Dunării. Are o lungime totală de 173 m și o lățime de 40 m. Este o peșteră care a prezentat mereu interes pentru căutătorii de comori din întreaga lume, care susțin că vestitul tezaur din argint al împărătesei Mariei Tereza aparținând Imperiului Austro - Ungar sau comorile țarului sârb Obrenovici ar fi ascunse într-o cavernă închisă de stânci. Peștera este formată dintr-o galerie scurtă de acces și o sala mare, luminată de o fereastră naturală în calcar. În peșteră există și o galerie în partea de vest unde, unde se află amenajată o fântână numită, Fântâna Turcului' a cărei apă provine direct din pânza freatică, nu din infiltrațiile Dunării.

III.2. Prezentarea patrimoniului natural din regiunea Vidin, Montana, Vratsa și Pleven (BG)

Principalele obiective turistice naturale localizate pe teritoriului **districtului Vidin** sunt prezentate în continuare:

➤ **Locul „Anishte“.** Se află în vecinătatea drumului Belogradchik - Salash, la 2 km est de satul Granichak. Pe acest teritoriu au fost descoperite rămășițe ale unei așezări romane antice. Vizitarea obiectivului poate fi combinată cu o plimbare pe pajiștile și rocile de lângă Belogradchik, un tur al satului Salash și, eventual, o vizită la *serbarea “Kada Boaz”*, care se desfășoară în aproape fiecare an cu puțin înainte sau după sărbătoarea Sf. Procopii, care este pe *21 iulie*.

➤ **Borov kamak si Borovishki complex sanctuar.** Aria este un complex de roci, care este situat aproape de Belogradchik, în Stara Planina. În zonă pot fi vizitate două cruci votive, roca Borov kamak, semne de Magura, un altar într-o nișă în stâncă, o albie rotundă de piatră, peretele unei cetăți, nișe pentru grinzi în roci, un complex sculptat ce ilustrează imagini ale sacerdoților, o mănăstire construită pe locul fostului cult, trei forturi, bazele unui han, un mic

adăpost preoțesc și două peșteri. Timpul turului este de aproximativ 6 ore. Dificultatea de accesibilitate este puțin peste medie. Lungimea traseului este de aproximativ 6 km.

➤ **Peștera „Venetsa”**. Aceasta este localizată în Kraishte, la aproximativ 3 km de gara Oreshets și la 14 km de Belogradchik. Intrarea în peșteră are loc în fiecare oră de la ora 9:00 la ora 17:00 (exceptând ora 12:00). Acest lucru este valabil pentru zilele de marți până vineri. Sâmbăta și duminica, vizitarea este permisă pe grupuri. Peștera este închisă vizitatorilor în zilele de luni. Vizitarea obiectivului durează aproximativ o oră și jumătate. Nu este necesar echipament special. În peștera se pot vedea variate formațiuni secundare calcitice. De-a lungul podelei sunt împrăștiate diferite cristale de culoare, datorită cristalizării apei și a mineralelor din rocile din jur.

➤ **Peștera „Lepenitsa”**. Este situată la 4 km est de Belogradchik, în Markashnitsa. Aceasta este accesibilă prin urmărirea unui traseu ecoturistic marcat cu portocaliu cu o durată de o oră și jumătate. Aceasta este singura peșteră cu nisip roșu, care construiește rocile Belogradchik. Peștera este mică - cu o adâncime de aproximativ 40 m, însă este dispusă pe două etaje. Deasupra peșterii există un sanctuar tragic cu un tron, precum și o hartă stelară sculptată pe o stâncă orizontală. În vecinătatea intrării în peștera Lepenitsa, Societatea Arheologică din Belogradchik a dispus construirea unei colibe din materiale naturale, conform modelului vechilor locuințe preistorice.

➤ **Peștera „Magura”**. Este situat pe versantul sudic al dealului de carst Ribashka mogila, la 17 km nord-vest de Belogradchik. În interiorul peșterii se regăsește cel mai mare exponat de picturi rupestre din Europa (peste 700 de picturi ce reprezintă femei dansând, bărbați la vânatoare, instrumente utilizate de locuitorii peșterii pentru diferite activități, animale, plante etc.) și cea mai mare stalagmită din Bulgaria - “Padnaliia bor”, cu o lungime de 11 metri. De asemenea, în interiorul peșterii, în fosta cameră de bat, se

produce singurul vin spumos din Bulgaria, care se maturizează timp de 3 ani în condiții naturale. Într-o altă sală a peșterii pot fi vizitate exponate, precum oase ale animalelor care au locuit în peșteră și obiecte de uz casnic ale triburilor, care au locuit în această parte a Balcanilor.

➤ **Belogradchishkite skali (Rocile de la Belogradchik).**

Acestea reprezintă un fenomen natural unic, fiind un complex de rocă cu o lungime de aproximativ 30 km și o lățime de 6-7 km. Complexul se întinde de la vest la est de la muntele Vedernik (1124 m) în jurul Belogradchikului până la satele Borovitsa și Belotintsi. Rocile de la Belogradchik au fost sculptate prin fenomene naturale în decursul a 200 de milioane de ani. Culoarea lor roșiatică se datorează conținutului de oxid de fier. Acestea variază ca formă și mărime, ajungând la înălțimi de peste 100 de metri înălțime. Rocile au fost folosite ca apărare naturală de către bizantini, bulgari și otomani în diferite epoci. În trecut, au fost sculptate sute de trepte, dintre care unele sunt păstrate și astăzi. În multe locuri pot fi văzute resturi de clădiri, ziduri, bucăți de cărămizi, fragmente de ceramică. În zona rocilor Belogradchik, sunt interzise poluarea și alpinismul pe roci.

Principalele obiective turistice naturale localizate pe teritoriului **districtului Montana** sunt prezentate în continuare:

➤ **Izvorul de vindecare de langa satul Balyuvitsa.** La 13 km de Berkovitsa se află micul sat Balyuvitsa unde izvorăște o apă cu proprietăți medicinale. Această apă este utilizată în special pentru tratarea afecțiunilor oftalmologice, fiind bogată în magneziu. Pe lângă tratarea bolilor oculare, apa din acest izvor bine este benefică și pentru tratarea afecțiunilor sistemului nervos, gastro-intestinale și dermatologice. Izvorul a fost certificat în mod oficial pentru calitățile sale curative. De asemenea, în interiorul stâncilor din jurul izvorului au fost descoperite filoane de aur.

➤ **Peștera de marmură - Berkovitsa.** Fenomenul natural este situat în locul "Alchov Bair", în apropiere de orașul Berkovitsa. În anul 1971, situl a fost declarat ca fiind un reper natural. Un parc forestier este localizat pe teritoriul său, întreaga zonă având un peisaj deosebit de frumos. Peștera de marmură nu este una dintre destinațiile cele mai populare, deoarece este un obiectiv protejat în vederea implementării unor măsuri de conservare. Este renumită pentru formațiunile din marmură, galeriile și fauna existente în peșteră.

➤ **Locul „Sopovo” langa satul Stoyanovo.** Satul Stoyanovo este cunoscut pentru podul său de fier, construit în secolul al XIX-lea. În secolul al XIX-lea podul a fost numit Miracolul din nord-vestul Bulgariei. Există numeroase povești și legende despre această zonă și fenomenele ciudate care se petrec pe acest teritoriu. Locul "Sopovo" nu este încă un loc foarte popular, probabil datorită accesibilității sale dificile.

➤ **Cascadele Zanojene si Rayski kat.** Deasupra cartierului Zanojene din orasul Vârșeț se afla frumoasa zona "Vodopada" (Cascada). *Cascada Zanojene* este situată pe râul Orloštitsa, la aproximativ 5 km sud-vest de centrul orașului Vârșeț. Deasupra cascadei există o luncă vastă cu vedere la vârful Muntelui Stara Planina și în special la vârful Todorini Kuli. Până la cascadă se poate ajunge cu mașina sau pe jos. *Cascada Rayski Kat* este cea mai cunoscută dintre cele două cascade din apropierea orașului Vârșeț. Este pe râul Bashtitsa. Cascada este accesibilă prin urmărirea unui traseu pietonal de 20 de minute. În decursul verii și toamnei, în special în anii secetoși, cascada este secată.

➤ **Masivul de roci „Kotlya”.** Partea Nord-Vest al dealului Stresherski din Balkanul Vratsa este cunoscut sub denumirea Kotlya și este localizat la 32 km de orașul Vratsa, 31 km de orașul Montana și la 13 km de orașul Varshets. În zona satului există peste 50 de peșteri. Conform legendelor locale, celebrul voievod Valchan a fost rățăcit în aceste locuri îngropându-și comoara într-una din aceste peșteri sub vârfului

Streshero, unde există rămășițe ale unei mănăstiri medievale și ale unui apeduct roman.

Principalele obiective turistice naturale localizate pe teritoriului **districtului Vratsa** sunt prezentate în continuare:

➤ **Cascada „Skaklya”**. Cascada este cea mai înaltă, care nu curge în mod constant în Bulgaria - 141 m. Este situată la 1,5 km sud de Vratsa, în spatele dealului Kaleto. Cascada este accesibilă cu mașina sau pietonal până la zona de deasupra spitalului din orașul Vratsa. Ulterior, vizitatorii trebuie să urmeze un traseu de intensitate medie care durează în medie 7-8 ore.

➤ **Cascada „Borov kamak”**. Plimbarea până la cascadă durează aproximativ două ore, dar traseul este obositor, datorita zonelor mai abrupte. Traseul începe de la satul Zgorigrad și ajunge până la cabana Parshevitsa. Traseul urmează râul Leva pe versantele Balkanului Vratsa.

➤ **Cascada „Shopkata”**. Cascada Shopkata nu este o cascadă bine cunoscută. Este situată în Balcanii Vratsa, lângă satul Pavolche. Înălțimea cascadei este de 77 m. Accesul la cascadă este pietonal și începe din satul Pavolche. Din satul Pavolche până la cascadă se ajunge în aproximativ 1 oră și 30 minute.

➤ **Fenomenul natural „Ritlite”**. Este localizat în Cheile Iskar, la nord de satul Lyutibrod. Acesta cuprinde formațiuni stâncoase de calcar de-a lungul malului râului Iskar, înguste și înalte. Cele mai impresionante sunt patru ziduri verticale paralele pe malul stâng al râului, în timp ce cele din dreapta sunt semnificativ mai mici și mai puțin distincte. Rocile ajung la 80 de metri înălțime, grosimea lor variază de la 3 la 7 metri, iar lungimea lor este între 200 și 400 de metri. Formațiile de roci “Ritlite” sunt declarate un reper natural. În apropierea acestora se află Mănăstirea Cherepish.

➤ **Bojiyat most (Podul lui Dumnezeu)**. Fenomenul stâncă Bojiyat most este situat între satele Lilyache și Chiren, la aproximativ 15 km nord de Vratsa. Fenomenul stâncă

Bojiyat most este o peșteră traversată de un râu. În cadrul peșterii pot fi vizitate cele două galerii deschise. În lunile uscate ale anului, râul care traversează peștera este secat.

➤ **Peștera „Leddenika”**. Este situată la 16 km de orașul Vratsa, pe teritoriul parcului natural “Vrachanski Balkan”. În anul 2005, infrastructura sa a fost complet modernizată. Aceasta găzduiește 53 de specii de animale, inclusiv insecta Svetlomrazets, care, datorită adaptabilității pe care a dezvoltat-o pentru întuneric, nu poate ieși la lumină. Peștera “Ledenika” este renumită pentru cascadele sale albastre și albe. Turul peșterii durează aproximativ o oră, iar traseul cuprinde 350 m de galerii de peșteri.

Principalele obiective turistice naturale localizate pe teritoriului **districtului Pleven** sunt prezentate în continuare:

➤ **Парк "Кайлака"**. Este situat la sud de centrul orașului Pleven, fiind declarat ca fiind un sit protejat. Suprafața acestuia este de aproximativ 10 ha localizat în valea carstică a râului Tuchenitsa. Canionul natural al râului a adăpostit o floră și o faună bogată și variată, unde se întâlnesc plante unice pentru Bulgaria și Peninsula Balcanică, multe păsări și mamifere fiind incluse în Cartea roșie bulgară. Zona a fost habitatul mai multor animale preistorice și creaturi cu milioane de ani în urmă, iar în cele mai multe mase de roci calcaroase există încă fosile ale unor organisme acvatice antice. Parcul oferă oportunități combinate unice pentru plimbare, recreere și divertisment. Rocile verticale, de peste 40-50 de metri înălțime, sunt excelente pentru practicarea alpinismului. De asemenea, în zonă există lacuri și baraje artificiale, bărci și roți de apă, piscine, hoteluri, baruri, cafenele, restaurante, discoteci, terenuri de joacă, terenuri de tenis, grădină zoologică și un restaurant unic construit într-o peșteră. Parcul găzduiește și Teatrul de Vară din Pleven, precum și singurul de acest gen din Bulgaria, Muzeul Vinului. La începutul parcului se află ruinele cetății antice Storgozia. Există 3 baraje mici, precum și iazuri artificiale.

➤ **Park natural „Persina“.** Parcul Natural "Persina" este unul din cele unsprezece parcuri naturale din Bulgaria și singurul, amplasat de-a lungul fluviului bulgar Dunărea. Înființat în anul 2000, Parcul Natural "Persina" este situat pe teritoriul a trei municipalități dunărene - Nikopol, Belene și Svishtov. Cea mai mare bogăție a Parcului este avifauna, având în vedere ca pe teritoriul său își au habitatul peste 200 de specii de păsări. Unul din simbolurile parcului este vulturul de mare - una dintre păsările rare și protejate din Bulgaria. Pe teritoriul Parcului Natural "Persina" au fost descoperite și ruine istorice precum: *zidul antic "Dimum"* de lângă orasul Belene, datând de la primul mileniu î.Hr., *Biserica Medievală în Roci* din secolul al X-XI-ea d.Hr., lângă orasul Nikopol, *cetatea regală Shishman și biserica "Sf. Sf. Petru și Pavel"* din vremea celui de-al doilea regat al Bulgariei.

➤ **Canionul raului Chernelka.** Traseul ecologic pentru vizitarea obiectivului începe din satul Gortalovo, aflat la 16 km în sud de orașul Pleven, iar ultimul punct este satul Kartojabene, aflat la 10 km sud-vest de Pleven. Canionul are o lățime de 60 până la 200 de metri, iar suprafața acestuia este de 300 de hectare. Astăzi stâncile carstice se ridică ca o coroană la o înălțime de 10 până la 35-40 de metri. Traseul are o lungime de aproximativ 7 km lungime și durează 1 oră și 20 minute. Canionul abundă cu specii rare de plante, păsări și animale. O mare parte din ele se află în Cartea Roșie a Bulgariei. Vegetația specifică cuprinde cea mai mare populație de ghiocel de zăpadă din regiune. În decursul traseului se pot vedea desene în roci, vestigii istorice ale drumurilor romane etc.

➤ **Formațiunile de roci „Kupenite”.** Formațiunile Roci "Cupenite" - Reseshki kukli (chukli) (păpușile de la Reselets) se află la aproximativ 1,5 km nord-vest de centrul satului Reselets pe drumul spre satul Brese. Aproximativ la 200 de metri în aval de râu se află și frumoasa cascadă Skoka. Formațiunea cuprinde peste 20 de turnuri de roci și se ridică la peste 40 de metri deasupra albiei râului. Rocile sunt de

culoare gri deschis, iar grosimea acestora variază de la 30 la 150 m. Cascada Skoka și parcul forestier Kaleto din valea râului Ruchene completează peisajul natural deosebit.

➤ **Peștera Ganinata, satul Sadovets.** Aceasta este cea mai mare și cea mai vizitată peșteră din zona localității Studenets. Conform legendelor locale, aceasta a fost folosită ca adăpost de către haiduci și mai recent de partizani. Peștera are două etaje. Înălțimea deschiderii este de 20 m, lățimea este de 6-12 m. În mijloc se află un stâlp, care susține bolta și separă al doilea etaj de primul. Primul etaj este mic, scurt și îngust, umplut cu aluviuni. Spre deosebire de primul, al doilea etaj este mai larg și împărțit în două galerii, separate de stâlp. Nu există formațiuni speciale, sunt mici stalactite, stalagmite, ponei și altele. Au fost găsite rămășițe de dinți de mistreți și schelete umane, concluzionându-se astfel că peștera a fost locuită de omul primitiv.

III.3. Prezentarea patrimoniului cultural din județele Dolj, Olt, Mehedinți (RO)

În România, conform Legii nr. 5/2000, patrimoniul cultural se diferențiază în următoarele categorii:

1. Monumente și ansambluri de arhitectură

- a) Cetăți
- b) Ansambluri curți domnești ruinate
- c) Biserici fortificate - cetăți
- d) Castele, conace, palate
- e) Cule
- f) Clădiri civile urbane
- g) Ansambluri urbane
- h) Biserici din lemn
- i) Muzeetnografice în aer liber
- j) Biserici rupestre
- k) Biserici și ansambluri mănăstirești

- l) Arhitectură industrială; amenajări căi de comunicație
  - m) Monumente de arhitectură populară (locuințe sătești)
  - n) Ansambluri tradiționale rurale
2. Monumente și situri arheologice
- a) Complexe paleolitice
  - b) Așezări neolitice și eneolitice
  - c) Așezări și necropole din epoca bronzului
  - d) Fortificații și așezări din prima epocă a fierului (hallstattiene)
  - e) Fortificații dacice
  - f) Necropole și zone sacre - epoca fierului
  - g) Castre și așezări civile aferente fortificațiilor romano-bizantine
  - h) Orașe antice
  - i) Edificii
  - j) Monumente medievale identificate pe baza cercetărilor arheologice
  - k) Rezervații arheologice cuprinzând situri cu niveluri de locuire pe perioade îndelungate - așezări și necropole

Monumentele istorice sunt subscrise patrimoniului cultural, acestea fiind grupate în patru categorii, în funcție de natura lor:

- Monumente de arheologie
- Monumente de arhitectură
- Monumente pentru public
- Monumente memoriale și funerare

Lista monumentelor istorice este gestionată de Ministerul Culturii și Identității Naționale, fiind realizată pentru prima dată în anul 2010 și ulterior actualizată în anul 2015. Această listă este aprobată prin ordin de ministru și publicată în Monitorul Oficial (Ordinul ministrului culturii nr. 2828/2015).

De asemenea, monumentele istorice sunt clasificate din punct de vedere valoric în două grupe:

- Grupa A: monumente istorice de valoare națională sau universală;

- Grupa B: monumente istorice reprezentative pentru patrimoniul cultural local.

Conform Ordinului Ministrului (OM) nr. 2828/2015, la nivelul **județului Dolj** se regăsesc 700 de monumente istorice, din care 66 de valoare națională sau universală și 634 încadrate în patrimonial cultural local.

Pe teritoriul județului Dolj nu sunt regăsite monumente înscrise în lista patrimoniului material mondial UNESCO.

Cele mai importante obiective turistice culturale din județul Dolj sunt prezentate în continuare:

- **Biblioteca Județeană "Alexandru și Aristia Aman"** (localizare: Strada Mihail Kogălniceanu 9, municipiul Craiova): Alexandru Aman (1820-1885), magistrat, fratele mai mare al celebrului pictor Theodor Aman și soția sa, Aristia Aman (1833-1904), lasă, prin testamente, întreaga lor avere - case, mobilă, tablouri, cărți și obiecte de artă - Primăriei Craiova, pentru înființarea unui așezământ public de cultură: Fundația "Alexandru și Aristia Aman", formată din bibliotecă, muzeu și o galerie de tablouri. Până în 1950 biblioteca a fost patronată de primăria locală. Începând cu 1 noiembrie 1950 devine bibliotecă regională până în 1968, apoi municipală, iar din 1974 - județeană. Cărțile din inventarul fundației se regăsesc în colecțiile de bază ale bibliotecii publice a orașului Craiova, instituție care a reluat numele fondatorilor în 1991. Celelalte bunuri ale fundației: mobilier, tablouri, gravuri, monede etc. se regăsesc în inventarele Muzeului de Artă și Muzeului Olteniei din Craiova.³

- **Casa Vălimărescu** (localizare: Calea Unirii 4, municipiul Craiova): Clădirea este înconjurată de alte monumente istorice semnificative pentru orașul Craiova, ce includ Casa Stoilov-Bolintineanu, Banca Națională a României - filiala Dolj și Biserica Catolică Toți Sfinții/ Sf. Anton. Imobilul datează de la sfârșitul secolului al XIX-lea (1892-1893) și a fost

---

³ <http://aman.ro/istoric/>

construit de antreprenorii Costa și Nedelcu după planurile arhitectului francez Albert Galleron, cel care a mai proiectat în România Ateneul Roman și Palatul Băncii Naționale a României din București, Palatul Dimitrie Ghika din Comănești și numeroase alte case boierești din București și din provincie. În perioada 2004-2005, clădirea a beneficiat de lucrări de conservare, renovare și restaurare pe baza planurilor inițiale și a unor fotografii ale ornamentațiilor. În urma acestui proces, ornamentele au fost refăcute sau consolidate, pereții interiori au fost decorați cu panouri de mătase, ancadramentele de lemn ale ușilor au fost curățate și integrate cromaticii de ansamblu a interioarelor, iar vitraliile au fost restaurate⁴.

- **Cula Barbu-Poenaru** (localizare: comuna Almăj): Cula Poenaru din comuna Almăj, județul Dolj, a fost construită în 1764 de către boierul Barbu Poenaru. În anii 1801 și 1844, cula este incendiată, pierzând astfel etajul care nu a fost refăcut. În 1904, cula a fost donată primăriei de către urmașii familiei de boieri Poenaru pentru a fi transformată în școală. Ulterior, la clădirea inițială sunt adăugate mai multe săli de clasă, nucleul culei originale fiind astfel înglobat în școala existentă astăzi. În apropierea școlii se află biserica "Sfinții Voivozi", construită între anii 1787 - 1789 tot de către Barbu Poenaru.⁵

- **Cula Cernăteștilor** (localizare: satul Cernătești): Construcția datează din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, fiind ridicată de boierii Cernătești, cu funcția tipică de apărare. Între anii 1967-1969, ajunsă în ruină, cula este trecută în proprietatea statului, renovată și inclusă în circuitul muzeistic (sătesc) prin grija învățătorului Nicolae Pârvulescu. În incinta Culei Cernăteștilor a fost amenajat un muzeu unde au fost aduse obiecte vechi de sute de ani. Cula din Cernătești se află într-o stare bună de conservare, în anul 2017 fiind începute noi lucrări de restaurare a monumentului prin

---

⁴ <http://www.monumenteoltenia.ro/casa-constantin-valimarescu/>

⁵ <http://www.informatii-romania.ro/listing/cula-poenaru/>

intermediul unui proiect finanțat prin Programul Operațional Regional 2014-2020.

- **Muzeul de Artă din Craiova** (Localizare: Calea Unirii 15, municipiul Craiova): Înființat în anul 1908 sub numele de Pinacoteca Alexandru și Aristia Aman, va deveni în 1954 Muzeul de Artă Craiova. Muzeul funcționează în Palatul Constantin Mihail, monument de arhitectură, construit în 1900 - 1907 în stil neogotic, după planurile arhitectului francez Paul Gottereau, inaugurat în 1909. Palatul a fost donat statului în anul 1936. Muzeul prezintă publicului colecții de pictură universală (școală olandeză, flamandă, franceză, italiană) și românească (secolele XVI - XX, lucrări de Constantin Lecca, Theodor Aman, Ștefan Luchian, Nicolae Tonitza), șapte sculpturi de Constantin Brâncuși, colecțiile de icoane și grafică românească. Obiectele sunt expuse în Galeria de artă universală, Galeria de artă românească și Cabinetul Constantin Brâncuși.⁶

- **Muzeul De Artă și Etnografie din Calafat** (localizare: str. 22 Decembrie 6, municipiul Calafat): Palatul Marincu a fost construit după planurile arhitectului francez Paul Gottereau, renumit la începutul secolului al XX-lea în România, unde a mai proiectat și Palatul Regal din București, Biblioteca Centrală Universitară, Casa CEC de pe Calea Victoriei și Palatul Jean Mihail, actualmente Muzeul de Artă din Craiova. Începând din 1967, în acest edificiu funcționează Muzeul de Artă și Etnografie, al cărui patrimoniu a inclus inițial donații și ulterior și achiziții de valori de artă. Este în principal un muzeu de artă cu un patrimoniu bogat, dar prezintă și un început al secției de artă populară și etnografie, dispunând de peste 1000 exponate nevalorificate în totalitate până în prezent. Dintre lucrările de artă românească contemporană (pictură, grafică, sculptură) expuse în cadrul muzeului se remarcă pânze de Nicolae Grigorescu, Henri Catargi sau Theodor Pallady și sculpturi de Ion Irimescu, Nicu

---

⁶ https://ro.wikipedia.org/wiki/Muzeul_de_Art%C4%83_din_Craiova

Enea, George Demetrescu Mirea. Muzeul de Artă din Calafat mai găzduiește și o sală dedicată artiștilor plastici din Vidin (Bulgaria), denumită Centrul Cultural Bulgar⁷.

- **Muzeul Olteniei - Secția de Științele Naturii** (localizare: str. Popa Șapcă 8, municipiul Craiova): A fost înființat în 1928, ca Muzeul de Științele Naturii, iar apoi s-a unit mai târziu cu Muzeul Regional al Olteniei. Clădirea este monument de arhitectură datând din 1926 și adăpostește o colecție paleontologică (mamifere cuaternare), colecție malacologică, colecție entomologică, colecție oologică, colecție ornitologică și mamalogică, ierbar, precum și colecții de mineralogie⁸.

- **Muzeul Olteniei - Secția de Istorie-Arheologie** (localizare: str. Madona Duda 14, municipiul Craiova): Actualul sediul al Secției de arheologie și istorie a fost construit în anii 1905 - 1907, cu destinația de local școală, după planurile arh. Fr. Billek, păstrând stilul arhitectural românesc. De-a lungul deceniilor, patrimoniul secției s-a dezvoltat, muzeul impunându-se prin colecțiile sale: neoliticul de Cârcea, figurinele de lut de la Gârla Mare, podoabele din bronz de la Basarabi, tezaurul dacic de la Craiova, opaițe, tezaure numismatice, obiecte de artă religioasă, fragmente frescă de la biserica Sf. Ioan Sebastian, arme albe și de foc, mobilier, ceasuri, fotografii, ilustrate, steaguri, lapidarium, periodice. Acestea formează cele peste 20 de colecții constituite, totalizând peste 100.000 de bunuri culturale, care contribuie la reconstituirea principalelor momente ale evoluției societății din cele mai vechi timpuri până astăzi⁹.

- **Teatrul Național "Marin Sorescu"** (localizare: str. Alexandru Ioan Cuza 11, municipiul Craiova): Teatrul Național Marin Sorescu Craiova, cunoscut anterior sub numele de Teatrul Național din Craiova, este o instituție teatrală publică

---

⁷ <http://www.monumenteoltenia.ro/palatul-marincu/>

⁸ <http://ghidulmuzeelor.cimec.ro/id.asp?k=292>

⁹ <http://ghidulmuzeelor.cimec.ro/id.asp?k=756>

de cultură finanțată de Ministerul Culturii și Identității Naționale. Fondat în 1850, teatrul a fost denumit după omul de cultură și scriitorul de talie universală Marin Sorescu, în anii de după Revoluția din 1989. Actuala clădire a teatrului craiovean, un adevărat simbol arhitectural al orașului, creație a arhitectului Alexandru Iotzu, a fost inaugurată în 21 aprilie 1973.

- **Situl arheologic Cioroiu Nou** (localizare: sat Cioroiu Nou): Potrivit arheologilor, pe locul sitului de la Cioroiu Nou a fost cândva Malva, capitala Daciei Malvensis căutată ani la rând fără succes. Un argument convingător în acest sens este descoperirea în acest loc a unei inscripții care conține numele Dacia Malvensis, fiind singura astfel de inscripție din țară. În timpul excavațiilor s-au găsit rămășițele unui fort militar, ale unei biserici, unui cimitir, unor băi și locuințe ale ofițerilor cu încălzire prin pardoseală, statui, monede și bucăți de metal, parte a armelor, precum și inscripții și articole de olărit.

- **Parcul Nicolae Romanescu** (localizare: Bulevardul Nicolae Romanescu 1A, municipiul Craiova): La inițiativa lui Nicolae P. Romanescu, primarul Craiovei de la acea vreme, parcul a fost proiectat de arhitectul francez Édouard Redont. În 1900, planurile parcului au fost medaliatate cu aur la Expoziția Universală de la Paris (1900). Construcția a început în 1901 și a fost finalizată în 1903. Suprafața totală a parcului este de 96 de hectare și cuprinde, pe lângă plantațiile ornamentale de arbori și arbuști, o întindere de apă de peste 4 ha, un hipodrom de 20 ha, drumuri, alei și poteci care însumează peste 35 km lungime. Și este considerat cel mai mare parc natural din estul Europei. De asemenea, parcul este dotat cu un amfiteatru pentru spectacole, o mică grădină zoologică, una dintre cele mai vechi din țară, inaugurată în anul 1906 și câteva restaurante.

- **Centrul istoric al municipiului Craiova**: Centrul istoric al municipiului Craiova a fost reabilitat prin intermediul unui proiect finanțat prin Programul Operațional Regional 2007-2013. Centrul istoric restaurat a fost inaugurat în anul 2015.

Astfel, centrul istoric a devenit pietonal, au fost înslatate plăcuțe cu denumirile vechi și noi ale străzilor, au fost instalate felinare, iar spațiile verzi au fost amenajate cu diverse aranjamente florale. De asemenea, au fost realizate următoarele lucrări: refacerea pavajului de pe strada Nicolaescu-Plopșor, demolarea gardului din fier forjat ce împrejmua Biserica „Sfântul Ilie“ de la intersecția străzilor Lipscani cu Nicolaescu-Plopșor, transformarea terenului care înconjoară biserica în piațetă publică. Artistul plastic Lucian Irimescu a pictat calcanele clădirilor Centrului vechi al Craiovei din Piața Buzești, acestea fiind luminate noaptea de reflectoarele din paviment.

- **Ansamblul Arhiepiscopiei Craiovei și Mitropoliei Olteniei:** Obiectivul de patrimoniu cuprinde:

- Casa Vorvoreanu - fostul Palatul Mitropolitan construit în 1905: Clădirea a fost construită în primii ani ai secolului XX și a aparținut vestitei familii craiovene Vorvoreanu. Este o realizare artistică deosebită, detașându-se prin ornamentația fațadei, precum și prin frumusețea plafoanelor interioare pictate de Francisc Tribalski. Arhitectul clădirii a fost Dimitrie Maimarolu. Clădirea a avut o istorie interesantă. Construit de Gogu Vorvoreanu, unul din cei mai bogați craioveni ai vremii, imobilul a fost sediul comandamentului german în timpul ocupației din 1916-1918. Clădirea a devenit sediul Mitropoliei Olteniei la jumătatea secolului XX, când Mitropolia a cedat Muzeului Olteniei Casa Băniei în schimbul Palatului Vorvoreanu.
- Biserica din lemn Toți Sfinții Hagi Enuș - construită în anul 1780: Printre ctitorii bisericii s-au numărat jupân Nicolae Ceaușescu, jupân Dumitrache Sandulache biv vel clucer, Ion Băcanu, Mihai Cojocar, Ion Săpunaru și alți negustori străini. De-a lungul timpului, biserica a purtat diferite denumiri, hramul bisericii fiind Toți Sfinții așa cum se numea în 1782.

Au fost identificate astfel unitățile administrativ teritoriale cu cea mai ridicată concentrare a patrimoniului construit cu valoare culturală de interes național acestea fiind:

- municipii: Craiova, Calafat;
- comune: Almăj, Brabova, Calopăr, Cernătești, Coțofenii din Dos, Podari, Șimnicu de Sus, Sopot, Țuglui.

Manifestări cultural-artistice cu participare națională și chiar internațională organizate la nivelul județului Dolj sunt:

- + Festivalul concurs-național al interpreților cântecului popular românesc "Maria Tănase" - Luna octombrie, organizare bianuală, în Municipiul Craiova;
- + Festivalul de Teatru "Shakespeare" - Lunile aprilie - mai, în Municipiul Craiova;
- + Festivalul național "Ioana Radu" - Luna octombrie, în Municipiul Craiova;
- + Festivalul de Colinde și Muzică Sacră - Luna decembrie, în Municipiul Craiova;
- + Zilele Municipiului Craiova - Luna iunie, în Municipiul Craiova;
- + Festivalul internațional "Craiova Muzicală" - Luna noiembrie, în Municipiul Craiova;
- + Festivalul "Elena Teodorini" - Lunile octombrie - noiembrie, în Municipiul Craiova;
- + Alaiul datinilor strămoșești - Luna decembrie, în Municipiul Craiova;

Cele mai cunoscute obiceiuri și sărbători tradiționale specifice regiunii județului Dolj sunt:

- + Păzitul ritual al fântânilor, lordănitul - 6 - 7 ianuarie, în satele din sudul județului Dolj;
- + Sărbătoarea Trifonului - patronul spiritual al viilor - 1 februarie, în Orașul Segarcea;
- + Strigarea peste sat - la Lăsatul Postului de Paști, în Comuna Cernătești;
- + Proorul - ramura verde- 23 aprilie, în satele și comunele din județul Dolj;

- ✚ Focurile de Joimari - în Joia Mare din Săptămâna patimilor, în satul Sălcia;
- ✚ Alaiul Calușului Oltenesc - Rusalii, în Municipiul Craiova;
- ✚ Sărindarul de Obște - lunile martie, aprilie, septembrie, octombrie, în comuna Desa;
- ✚ Târgul Meșterilor Populari - 21-23 octombrie, în Municipiul Craiova;
- ✚ Sărbătoarea Bujorului - luna mai, în comuna Plenița;
- ✚ Cumicitul fetelor - Paște, în comuna Urzicuța;
- ✚ Înălțarea Domnului - 9 iunie, în orașul Filiași, satul Fratoștița;
- ✚ Sărbătoarea Teiului - 26 iunie, în comunele Carpen, Cleanov;
- ✚ Floare de salcâm - a treia duminică din luna mai, în comuna Celaru.

Conform OM nr. 2828/2015, la nivelul **județului Olt** se regăsesc 758 de monumente istorice, din care 59 de valoare națională sau universală și 699 încadrate în patrimonial cultural local.

Județul Olt este înscris în lista patrimoniului imaterial UNESCO prin Ritualul Călușului (obicei românesc practicat înaintea sărbătorii Rusaliilor). Pe teritoriul județului Olt nu sunt regăsite monumente înscrise în lista patrimoniului material mondial UNESCO.

Cele mai importante obiective turistice culturale existente pe teritoriul județului Olt sunt prezentate în continuare¹⁰:

- **Arheoparc - „Muzeul Câmpiei Boianului”** (localizare: Str. N. Titulescu, nr. 239, Drăgănești-Olt): Este un parc în aer liber, aflat în localitatea Drăgănești-Olt, a reconstituit un sat după tipul așezărilor neolitice specifice culturii Gumelnița, ale

căror urme au fost descoperite la Drăgănești-Olt. Satul neolitic este format din șase colibe ridicate în aer liber, pe un teren împrejmuit cu un șanț de apărare și gard din nuiele împletite. Intrarea în muzeu se face pe o punte din lemn, iar colibe sunt de mărime naturală. Una dintre colibe este reprezentativă pentru o locuință de pescar, alta pentru agricultor, alta pentru olar etc, au în interior obiecte neolitice sau reconstituiri ale unor obiecte neolitice, mese, altare de cult, unelte pentru gospodărie și practicarea diferitelor ocupații, de asemenea a fost reconstituită și o locuință lacustră, folosită în vechime pentru depozitarea proviziilor, pentru că așezările erau ridicate pe văi des inundate. Inaugurarea arheoparcului s-a făcut în data de 18 septembrie 2010.

- **Așezarea Sucidava**, Epoca Daco-Romană Sec.II-III (localizare: sat Celeiu): Sucidava este vechea capitală a tribului dacic al sucilor. Pe terasa superioară a Dunării se văd încă zidurile de apărare cu opt turnuri complet dezvelite ale orașului roman târziu Sucidava (secolele IV-VI), care, împreună cu cartierul actual, acoperă o parte a orașului roman din secolele II-III, mai puțin cunoscut. Au mai fost identificate băile romane (thermae), o bazilică paleocreștină (secolele V-VI) și străzi pavate. Cetatea se remarcă prin „fântâna secretă”, o capodoperă inginerescă, menită să aprovizioneze cu apă așezarea în timpul asediilor. Tot aici se găsește piciorul unui pod roman construit peste Dunăre în timpul lui Constantin cel Mare. Inaugurat în 328, avea o lungime de peste 2.400 de metri, fiind considerat unul dintre cele mai lungi poduri ale Antichității.

- **Casa Memorială „Nicolae Titulescu”** (localizare: Comuna Nicolae Titulescu): Casa Memorială „Nicolae Titulescu” este un muzeu județean din Nicolae Titulescu. Între 1907 - 1941, această clădire a fost casa de vacanță a familiei Titulescu. Colecțiile cuprind obiecte personale, de costum și piese de birou, mobilier, fotografii, documente, corespondență referitoare la viața și activitatea diplomatului

român Nicolae Titulescu (1882 - 1941). Din 24 februarie 2000 a devenit secție a Muzeului Județean Olt.

- **Casa Memorială Iancu Jianu** (localizare: Municipiul Caracal): În această casă și-a petrecut o parte a vieții haiducul Iancu Jianu, o personalitate a istoriei Caracalului. Casa a fost construită la sfârșitul secolului al XVIII-lea, fiind o construcție cu parter, etaj și o pivniță. Clădirea a fost reabilitată în diferiți ani și a devenit după reconstrucție, secția memorială „Iancu Jianu“ a muzeului Romanașului, ce a fost inaugurată la 29 septembrie 1959. Casa în sine și piesele valoroase pe care le cuprinde în inventar (călimara și penelul, pistoale cu cremene, flinta, chimirul, bota de apă, obiecte personale, piese de mobilier și obiecte de uz casnic, fotografiile și documente ale familiei Jianilor), ilustrează modul de viață și frământările sociale de la sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea.

- **Castrul Roman Slăveni** (localizare: satul Slăveni): Castrul roman de la Slăveni este unul din cele mai mari caste romane de piatră din Oltenia (Dacia Inferior/Malvensis). Importanța sa reiese destul de clar din poziția geo-strategică deținută, acesta îndeplinind rolul unui important punct al apărării romane de pe granița aferentă râului Olt. Castrul se gasește pe malul drept al Oltului, la cca. 100 m de albia râului, pe drumul roman care în antichitate făcea legătura între Romula, capitala Daciei Inferior, și linia Dunării, unde se termina la Islaz. Între castru și râul Olt, dar și în împrejurimi, se găseau așezarea civilă, termele și foarte probabil, și necropola sau necropolele aferente. Toate aceste monumente, cât și castrul se găsesc într-o stare de conservare precară, fiind afectate de spolierea materialelor de construcție de-a lungul timpului, precum și de lucrările edilitare moderne.

- **Cula Călățeanu** (localizare: orașul Piatra Olt): Cula Călățeanu este construită la începutul sec. XIX de către boierul Călețeanu care era stegar în oastea lui Tudor Vladimirescu (1780-1821). Este amplasată într-o poziție

dominantă și strategică, lângă locul unde se află castrul roman Acidava. Cula avea ca element de apărare un zid de incintă, care este bine păstrat pe laturile de nord și vest, unde se află și intrarea în formă de arc, construită din zidărie. La interior cula are o desfășurare în plan dreptunghiular, cu o pivniță mare boltită. La nivelul al doilea se află o terasă, la fel cum și la alt treilea nivel se află o terasă cu verandă, cu câte trei coloane cilindrice și arce pe fiecare latură.

- **Monumentul Ecaterinei Teodoroiu** (localizare: municipiul Slatina): Statuia din Slatina a Ecaterinei Teodoroiu este primul monument din țară ridicat în memoria eroinei. Ecaterina Teodoroiu a fost comandantul unui pluton de infanterie al Armatei Române care a luptat în bătălia de la Mărășești. Statuia de la Slatina a eroinei a fost inaugurată pe 31 mai 1925. Monumentul din Slatina al eroinei Ecaterina Teodoroiu este o statuie din bronz, în mărime naturală. Statuia este așezată pe un pedestal din beton, în trei trepte, realizat în stil baroc.

- **Muzeul de Arheologie și Etnografie Corabia** (localizare: Str. Cuza Vodă nr. 65, orașul Corabia): Muzeul a fost înființat în 1951, cu un profil mixt: istorie, etnografie, științele naturii. Clădirea, monument istoric, a fost construită în 1907. Expoziția muzeului este structurată pe două sectoare: artă populară și istorie veche. Colecțiile conțin piese arheologice, arme, unelte, ustensile casnice, ceramică, podoabe, numismatică, statuete din bronz și marmură, monumente funerare, piese de arhitectură, piese epigrafice de o remarcabilă calitate, tezaurе bizantine. Li se adaugă piese de științe ale naturii, paleontologie, de floră și faună din zonă și de asemenea, o selectivă colecție de etnografie și artă populară, cuprinzând unelte și ustensile legate de agricultură, pescuit, creșterea animalelor, tradiții, piese de port popular.

- **Muzeul Romanațiului Caracal** (localizare: Str. Iancu Jianu 24, Caracal): La 26 septembrie 1949 a luat ființă Muzeul Romanațiului. Muzeul Romanațiului este organizat pe modelul unui muzeu zonal, reprezentând zona fostului județ Romanați,

cu toată istoria lui plină de evenimente, care au lăsat urme mai mult sau mai puțin vizibile și care trebuie să fie cunoscute și de către urmași. În prezent, muzeul este organizat în patru secțiuni: secția de arheologie-istorie; secția memorială „Iancu Jianu”; secția de artă plastică; secția de etnografie.

- **Situl arheologic Romula** (localizare: satul Reșca): Romula (diminutiv de la Roma, însemnând „Mica Romă”) a fost un oraș roman în Dacia (secolele II-III), identificat pe teritoriul satului Reșca (comuna Dobrosloveni, județul Olt), dezvoltat pe locul unei mai vechi așezări dacice, Malva, situată de pe valea Tesluiului, în apropiere de malul drept al Oltului. A fost capitala provinciei Dacia Malvensis, ridicat la rang de municipium în timpul împăratului Adrian și la cel de colonie în timpul lui Septimiu Sever. Se păstrează urme de edificii publice, temple, ateliere, terme, cuptoare de ars cărămida, inscripții, fragmente de statuete, ș.a. Orașul a fost locuit până în secolele IV-VI. În secolul al XVI-lea, o parte din cărămizile castrului au fost utilizate pentru construirea unei mănăstiri și a unui turn în apropierea comunei Reșca, la Hotărani.

- **Teatrul Național Caracal** (localizare: str. Cuza Vodă, nr. 10, Municipiul Caracal): Piatra de temelie a teatrului din Caracal a fost pusă la 14 iulie 1896, planurile arhitecturale aparținându-i arhitectului austriac Franz Bileck. Bogăția de ornamente, la exterior și la interior a fost remarcată și de Nicolae Iorga, în scrierile sale. În decembrie 2008 a fost terminată renovarea edificiului cultural, renovarea începând cu 22 de ani înainte.

- **Mănăstirea Călui** (localizare: comuna Călui): Mănăstirea Călui datează din secolul al XVI-lea. Lucrările de zidire au fost reluate către sfârșitul secolului al XVI-lea de către frații Buzești, finalizându-se la 8 iunie 1588. Mănăstirea a fost apoi înconjurată de ziduri groase de apărare, iar pentru călugări au fost zidite chilii.

Au fost identificate astfel, unitățile administrativ teritoriale cu cea mai ridicată concentrare a patrimoniului construit cu valoare culturală de interes național, acestea fiind:

- municipiile Slatina, Caracal;
- orașul Corabia;
- comunele Brâncoveni, Curtișoara, Dobrosloveni, Gârcov, Giuvărăști, Leleasca, Oboga, Priseaca, Strejești.

Manifestări cultural-artistice cu participare națională și chiar internațională organizate la nivelul județului Olt sunt:

- + Zilele poeziei - festival concurs - luna mai, în Slatina, Drăgănești-Olt, Caracal, Corabia;
- + Festivalul Național „Corabia de Aur” - luna septembrie, în orașul Corabia;
- + Concursul Național de Muzică Pop Radu Șerban - luna septembrie, în municipiul Caracal;
- + „Oltenii & .... Restu Lumii” - Festival Național de Umor - luna septembrie, în municipiul Slatina;
- + Festivalul Național Eugen Ionescu - luna noiembrie, în municipiul Slatina;
- + Competiția Națională de Artă Fotografică Eva - luna martie, în municipiul Slatina;
- + „Cântecele Dunării” - festival de folclor - luna iunie, în comuna Ianca;
- + „ Pomul Vieții” - festival concurs adresat ceramiștilor populari - luna mai, în orașul Balș;
- + Festivalul Concurs de Doine și Balade „De la Drăgănești la Vale” - luna septembrie, în orașul Drăgănești-Olt.

Cele mai cunoscute obiceiuri și sărbători tradiționale specifice regiunii județului Olt sunt enumerate în continuare:

- + „Călușul” românesc - sărbătoarea Rusaliilor, în municipiul Slatina;
- + „Sărbătoarea pâinii” - eveniment etnofolcloric ce marchează sfârșitul recoltei - luna august, în orașul Scornicești;
- + Sărbătoarea „Iilor” - sărbătorirea costumului național din zona Romanați - luna iunie, în comuna Cezeni.

Conform OM nr. 2828/2015, la nivelul **județului Mehedinți** se regăsesc 570 de monumente istorice, din care 70 de valoare națională sau universală și 500 încadrate în patrimonial cultural local.

Pe teritoriul județului Mehedinți nu sunt regăsite monumente înscrise în lista patrimoniului material mondial UNESCO.

Cele mai importante obiective turistice de la nivel județean, subscrise patrimoniului cultural sunt prezentate în continuare:

- **Bustul lui Apolodor din Damasc** (localizare: Str. Independenței nr. 2, municipiul Drobeta Turnu Severin, în curtea Muzeului Regiunii Porților de Fier): Apolodor sau Apollodoros din Damasc (c. 60 - c. 125) a fost un arhitect greco-sirian ce a realizat planurile de construcție pentru numeroase clădiri și monumente, printre care se numără și Podul lui Traian peste Dunăre și Forul lui Traian de la Roma.

- **Bustul Împăratului Traian** (localizare: Parcul Central, municipiul Drobeta Turnu Severin): Bustul Împăratului Traian a fost inaugurat în anul 1906 - monumentul este opera sculptorului Franasovici. Marcus Ulpius Nerva Traianus (n. 18 septembrie 53, d. 9 august 117) a fost Împăratul Imperiului Roman între 98 - 117. În timpul domniei sale, imperiul ajunge la întinderea teritorială maximă. În timpul domniei sale au fost ridicate o serie de monumente incluse în patrimoniul cultural universal, precum Forul Roman (ce include și Columna lui Traian) și Arcul de Triumf de la Merida.

- **Bustul Regelui Decebal** (localizare: Parcul Central, municipiul Drobeta Turnu Severin): Regele Decebal a fost ultimul conducător al Daciei, în perioada 87-106. În timpul domniei sale, acesta a luptat în trei războaie împotriva Imperiului Roman. După o incursiune militară la sud de Dunăre, el a învins o invazie romană în timpul domniei Împăratului Domitian, asigurând o perioadă de independență pentru Dacia. În timpul domniei Împăratului Traian, acesta a invadat Dacia, iar Decebal a fost înfrânt în anul 102 d.Hr. El a rămas la putere însă în subordinea Imperiului Roman. În anul 105 d.Hr. Traian a invadat din nou Dacia, iar capitala dacică

Sarmizegetusa a fost în anul 106 d.Hr. distrusă; în timpul acestei ultime invazii Decebal s-a sinucis pentru a evita capturarea.

- **Castelul de Apă** (localizare: str. Crișan, Piața Castelului de Apă, municipiul Drobeta Turnu Severin): Clădirea cu funcțiuni multiple adăpostește un centru de informare turistică, un spațiu de expoziție și galerie de artă, un muzeu „Istoria alimentării cu apă a municipiului Drobeta Turnu Severin”, o expoziție de fotografii și sculptură, o cafenea literară și spațiu de belvedere. Castelul a fost construit în perioada 1910-1913, pentru alimentarea cu apă a orașului. În anul 1980, Castelul de Apă își pierde utilitatea, bazinele sunt golite și este folosit ca birouri și ateliere pentru societatea ce administrează alimentarea cu apă și canalizarea orașului.

- **Castrul Drobeta** (localizare: Str. Independenței nr.2, Muzeul Regiunii ”Porților de Fier”, municipiul Drobeta Turnu Severin): Castrul roman Drobeta a fost ridicat în paralel cu Podul lui Traian, după primul război daco-roman din 101-102. Finalizarea construcției s-a realizat în timpul domniei Împăratului Hadrian (117-138). Castrul a avut laturile de 137,50 / 123 m, ocupând o suprafață de 2 ha, cu lungimea orientată pe direcția nord-sud. Înălțimea zidurilor de incintă a avut până la 4,50 m, iar grosimea de circa 1,20 m. Suprafața sitului este împărțită de un canal colector al izvoarelor de apă din terasa înaltă a Dunării (un fost pârâu) în două sectoare.

- **Castrul roman Hinova** (localizare: Comuna Hinova): În localitatea Hinova, pe malul Dunării, a existat un castru auxiliar făcut din zid de piatră, cu dimensiunile de 45 x 40 metri. Unitatea administrativă ce a fost în acest castru era Dacia Malvensis. Pe teritoriul acestui castru a fost descoperit cel mai mare tezaur preistoric din România. Tezaurul este compus din 14 brățări diferite ca model și greutate, 92 pandantive, 762 mărgelă, 8.765 paiete, o diademă de aur, 4 inele și multe alte obiecte, toate din aur.

- **Cetatea Medievală a Severinului** (localizare: Bulevardul Carol I, în Parcul General Dragalina, municipiul

Drobeta Turnu Severin): Cetatea Medievală a Severinului este un ansamblu de monumente istorice aflat pe teritoriul municipiului Drobeta Turnu Severin. Ansamblul este format din ruina donjonului, ruina capelei, zidul de incintă cu turnuri și șanț de apărare. Cetatea a fost construită până la sfârșitul secolului al XIII-lea. Aceasta a fost zidită de Regatul Maghiar ca centru strategic militar. În prezent, din Cetate mai este vizibil doar un perete foarte gros al turnului dinspre N-E și urme ale zidurilor de apărare și ale altor construcții din interiorul cetății.

- **Complexul arhitectonic Ada-Kaleh** (localizare: comuna Șimian): Complexul arhitectonic Ada-Kaleh este un ansamblu de monumente istorice aflat pe teritoriul satului Șimian. Acesta este format din: cetatea bastionară și cimitirul turcesc. Ada-Kaleh a fost o insulă pe Dunăre, care a fost inundată odată cu construirea hidrocentralei Porțile de Fier I, în 1970. Astfel, odată cu planurile construirii lacului de acumulare de la Porțile de Fier, principalele obiective istorice de pe insulă au fost demolate, în 1968. În acest proces, doar câteva dintre monumentele existente pe insulă au fost mutate, însă majoritatea au fost pierdute, iar reconstrucția acestora nu a fost realizată până în prezent.

- **Conacul Bibescu de la Corcova** (localizare: comuna Corcova): Spre sfârșitul secolului al XIX-lea și în prima jumătate a secolului al XX-lea, moșia Corcova, aparținând familiei Bibescu, s-a bucurat de o dezvoltare extraordinară. La începutul anilor 1920, familia Bibescu a început să înființeze aici plantații de viță nobilă. Conacul și împrejurimile sale au fost cunoscute pe plan internațional în prima jumătate a secolului XIX, însă ulterior acestea nu au mai fost întreținute în mod corespunzător. Podgoria a cunoscut o serie de modificări de-a lungul timpului, diminuându-și suprafețele după anul 1989. În prezent, podgoria este deținută de o companie care a realuat tradiția producerii vinului, însă la o scală mai redusă.

- **Cula Nistor** (localizare: satul Cerneți, comuna Șimian): A fost construită în jurul anului 1810 de către polcovnicul Istrate Sălișteanu cu scopul de a sluji ca locuință în perioada lucrărilor agricole, foișor de pază al recoltelor și adăpost. În 1815 a fost arsă de către turci odată cu orașul Cerneți, iar după 1821 a fost reconstruită de căpitanul de panduri Nistor. În anul 2009 a fost realizată o lucrare de reamenajare a monumentului, prin refacerea zidurilor și aplicarea de tratamente împotriva dăunătorilor la obiectele din lemn (plafoane și podele). În prezent, în încăperile clădirii se află o serie de obiecte din lemn folosite de țărani în urmă cu peste 200 de ani. Printre acestea se găsesc cutii de lemn pentru vin, bârdate, furci pentru adunat fânul, mai pentru pivă, pivă, stup primitiv, butoiașe, putinei și multe alte obiecte gospodărești.

- **Moara Crăcucenilor** (localizare: Comuna Ponoare): Moara Crăcucenilor este o moară cu ciutură situată pe Valea Morilor. Aceasta este construită din lemn de stejar și fag și este utilizată și în prezent la măcinarea tradițională a grâului sau porumbului cu ajutorul apei. Clădirea a fost declarată monument istoric.

- **Monumentul Eroilor din Primul Război Mondial** (localizare: Parcul Rozelor, municipiul Drobeta Turnu Severin): Monumentul a fost inaugurat la 4 iunie 1933 și ridicat din inițiativa primarului Virgil Netta. Plasat în Parcul Rozelor, edificiul a fost realizat în perioada 1928-1933 și este un omagiu adus ostașilor români căzuți la datorie în Primul Război Mondial. Opera a fost realizată de arhitectul State Balosin, de sculptorul Teodor Burcă și de pietrarul Carol Umberto. Monumentul conține o frumoasă criptă care adăpostește osemintele eroilor severineni și mehedințeni căzuți în luptele din Primul Război Mondial de la Alion, Cerna, Câmpia Severinului.

- **Muzeul de Artă - secția Muzeului Regiunii Porților de Fier** (localizare: str. Rahovei, nr. 3, municipiul Drobeta Turnu Severin): Muzeul de Artă este o secție în cadrul Muzeului

Regiunii Porților de Fier. Clădirea care adăpostește sediul Muzeului de Artă este un veritabil monument de arhitectură (decoruri în stucaturi baroce și Artă 1900, picturi murale, mozaicuri de oglinzi și vitralii). În momentul de față muzeul este închis publicului vizitator fiind într-un proces de restaurare și reabilitare.

- **Muzeul Regiunii Porților de Fier** (localizare: str. Independenței, nr. 2, municipiul Drobeta Turnu Severin): În 1912 profesorul Al. Bărcăcilă înființează Muzeul Istoric al Liceului Traian, care se va muta în 1926 în clădirea nou construită de lângă castrul roman, clădire care, încă de la început, trebuia să adăpostească și un muzeu ce se va numi de acum Muzeul de Istorie și Etnografie din Turnu Severin. După 1945 muzeul crește în importanță și își lărgeste arealul de cercetare, fiind numit Muzeul Regiunii Porților de Fier. La 15 mai 1972 s-a deschis muzeul în forma actuală, având două secții: istorie și științele naturii, cu un acvariu în care sunt prezentate specii de pești dunăreni. Ulterior au mai fost create secțiile de etnografie și de artă. Clădirea a fost construită în anul 1926.

- **Palatul Cultural Theodor Costescu** (localizare: Bulevardul Carol, municipiul Drobeta Turnu Severin): Lucrările de construcție a clădirii au început în anul 1912 și au fost finalizate în anul 1924. Clădirea a fost proiectată să cuprindă șapte săli: aripa de nord cuprinde trei săli suprapuse cu destinația de bibliotecă (Biblioteca I. G. Bibicescu), cinematograf și restaurant, formând aripa de nord; aripa de vest cuprinde alte trei săli dispuse în mod similar cu aripa de nord, respectiv Muzeul “ Dr. C.I. Istrati”, salonul de festivități și Sala ajutătoare; aripa de mijloc care cuprinde a șaptea sală localizată între cele două aripi descrise anterior, respectiv marea Sală de teatru. De asemenea, Palatul cuprinde și o grădină de vară care a avut funcțiunea de cinematograf. Clădirea a fost reabilitat recent în baza unei investiții finanțată prin Programul Operațional Regional 2007-2013.

- **Palatul neoclasic Gh. Pleșa** (localizare: sat Obârșia de Câmp, comuna Obârșia de Câmp): Construcția palatului a început la finalul secolului al XIX-lea. Pentru ridicarea edificiului s-au folosit componente construite în Italia și transportate cu vasele pe Dunăre până în Portul Gruia. Pentru realizarea decorațiilor interioare au fost folosiți pictori din Italia și Franța, aceștia lăsându-și amprenta asupra stilului unic în România al palatului, similar cu cel al castelelor de pe Valea Loirei din Franța. Astăzi, Palatul Pleșa este nefolosit, interiorul acestuia fiind vandalizat în perioada post-revoluționară. Cu toate acestea, edificiul nu prezintă semne vizibile de deterioare structurală exterioară, starea de conservare generală fiind relativ bună.

- **Podul lui Traian** (localizare: Str. Independenței nr. 2, municipiul Drobeta Turnu Severin): Podul lui Traian a fost un pod construit de Apolodor din Damasc, arhitectul Columnei, între primăvara anului 103 și primăvara anului 105 pe Dunărea de Jos, la est de Porțile de Fier, în orașul Drobeta-Turnu Severin. Scopul construcției a fost de a facilita transportul trupelor romane conduse de Traian și a proviziilor necesare celei de-a doua campanii militare de cucerire a Daciei regelui Decebal. Podul era susținut de douăzeci de stâlpi. Cei douăzeci de stâlpi încă se mai vedeau în anul 1856, când nivelul Dunării era foarte scăzut. În 1906, Comisia Internațională a Dunării a decis să distrugă doi stâlpi care obstrucționau navigația. În 1932, erau 16 stâlpi rămași sub apă, dar în 1982 doar 12 au mai fost găsiți de arheologi, probabil restul de patru fiind luați de apă. Însă, chiar și astăzi se pot vedea primul și ultimul stâlp pe malurile Dunării.

- **Ruinele Cetății Tricule** (localizare: comuna Șvinița): Printre cele mai spectaculoase edificii scufundate din lume se află și Cetatea Tricule, din județul Mehedinți, aflată, în mare parte, sub apele Dunării. Pe malul stâng al Dunării, în județul Mehedinți, la 4 km în aval de localitatea Șvinița se află trei turnuri dispuse în colțurile unui triunghi ipotetic, care înainte de ridicarea nivelului Dunării (ca urmare a construcției

barajului în anul 1971), se aflau pe abruptul malului. Astăzi, două dintre ele au fundația scufundată în apele Dunării, iar turnul de sud este, în întregime, sub apă. Turnurile care se văd și astăzi au înălțimea de 10 și 11m. Cele trei turnuri au fost construite din piatră, zidurile având o grosime de 1,40 metri la bază și aproape 0,8 metri în vârf. Turnurile aveau trei niveluri, în interior, utilizate în diferite scopuri: depozite de alimente, supraveghere și apărare a zonei. Prima atestare istorică a Cetății Tricule face referire la anul 1412.

- **Situl arheologic de Rogova** (localizare: comuna Rogova): Situl este situat în județul Mehedinți, comuna Rogova, punct "La Cazărmi", la 2 km E de localitatea Rogova. Primele cercetări sistematice au fost începute aici în 1995. S-a lucrat în fiecare an cu excepția lui 1999. Cercetările au pus în evidență existența unor locuiri din epoci diverse: perioada de tranziție la epoca bronzului - cultura Coțofeni; epoca bronzului - cultura Verbicioara, fazele I și V; Hallstatt - cultura Basarabi; Lagăr - Locuire dacică; Evul Mediu timpuriu - cultura Dridu. Până în prezent au fost descoperite cinci locuințe în interiorul cărora erau conservate diverse obiecte precum vase de ceramică, bijuterii, unelte casnice.

- **Situl arheologic Ostrovu Mare** (localizare: comuna Ostrovu Mare): Situl arheologic de la Ostrovu Mare se subscrive celor 10 monumente arheologice de interes național și local localizate în județele Dolj și Mehedinți ce aparțin culturii Gârla Mare, datând din Epoca Bronzului. Cultura Gârla Mare este considerată ca fiind cea mai importantă reprezentare a artei din Epoca Bronzului (1600 - 1150 î. Hr.) din România, remarcându-se prin eleganța modelării ceramicii și prin tezaurul de obiecte de podoabă. Cercetătorii au descoperit peste 40 de așezări ale culturii Gârla Mare, cele mai importante din România fiind Ostrovul Mare-Colonie, Ostrovul Corbului-Botul Cliucului, Izvoarele, Ghidici-Balta Țarova, Cârna-Rampă, Nasta, Grindul Tomii și Ostrovogania, Bistreț-Plosca Cabana de Metal. Locuințele lor erau fie de suprafață, fie bordeie, în funcție de condițiile locale. Interiorul era

prevăzut cu una sau două vetre care aveau, uneori, o grădină de lut.

- **Ruinele Mănăstirii Vodița** (localizare: Drumul Sf. Nicodim, nr. 1, municipiul Drobeta Turnu Severin): Mănăstirea Vodița este cea mai veche ctitorie voievodală atestată documentar în România. Mănăstirea a fost ridicată între anii 1370 și 1372 de Sfântul Nicodim de la Mănăstirea Tismana, cu sprijinul voievodului Vladislav I. În anul 1493, din cauza atacurilor turcilor, centrul monahal de la Vodița se mută la Tismana, iar în 1524, toate proprietățile ei trec la Mănăstirea Tismana. Mănăstirea Vodița va mai fi recunoscută ca structură individuală din nou într-un hrisov din 14 octombrie 1662. Este reînființată în anul 1991, ca mănăstire de călugări. În curtea mănăstirii a fost construită și o biserică de lemn, cu unele elemente din stilul tradițional maramureșean.

- **Mănăstirea Mraconia** (localizare: comuna Dubova): lăcașul a fost ridicat pe locul unui fost punct de observație și dirijare a vaselor de pe Dunăre, căci datorită arhitecturii reliefului, prin îngustimea din loc în loc a defileului nu putea avea loc trecerea simultană a doua vase. Aceste îngustări și largiri maxime ale fluviului au primit numele de Cazanele Dunării. Atestată documentar de la 1453, Mănăstirea Mraconia este distrusă în timpul războiului ruso-austro-turc dintre anii 1787 și 1792, fiind refăcută și demolată din nou în 1968¹¹.

Un alt monument cu o deosebită importanță pentru circuitele turistice din județul Mehedinți care nu este înscris în lista patrimoniului cultural este **Statuia lui Decebal**, cunoscută și sub denumirea de **Chipul lui Decebal**, aceasta fiind cea mai înaltă statuie sculptată în piatră din Europa. Monumentul este localizat între comunele Dubova și Eșelnița, pe malul stâncos al Dunării, în zona cunoscută și drept Cazanele Dunării. Statuia lui Decebal are o lățime de 25 de metri și o înălțime de 55 de metri, fiind sculptată după modelul sculpturilor din

---

¹¹ <https://www.crestinortodox.ro/biserici-manastiri/manastirea-mraconia-67832.html>

Muntele Rushmore, Statele Unite ale Americii. A fost sculptată în decurs de 10 ani (perioada 1994-2004).

În apropierea Statuiei lui Decebal mai poate fi vizitată și Tabula Traiana. Tabula Traiana este o inscripție latină, sculptată în stâncă, dedicată împăratului roman Traian, amplasată deasupra apei, în zona Porțile de Fier. Acest panou face parte din ansamblul monumentelor romane care alcătuiesc drumul roman, alături de runele podului construit de Traian peste Dunăre. Este amplasată la 30 de km de Kladovo, Serbia. După ce hidrocentrala de la Porțile de Fier a fost construită (1969), drumul roman a fost inundat; pentru a păstra Tabula lui Traian s-a decis ca aceasta să fie tăiată și amplasată 50 m mai sus. Ea poate fi văzută numai de pe Dunăre.

În urma analizei efectuate asupra normelor legislative relevante pentru definirea patrimoniului cultural, au fost identificate unitățile administrativ teritoriale cu cea mai ridicată concentrare a patrimoniului construit cu valoare culturală de interes național, acestea fiind:

- municipii: Drobeta Turnu Severin;
- orașe: Baia de Aramă, Strehai;
- comune: Balta, Breznița-Ocol, Broșteni, Butoiști, Gârla Mare, Izvoru Bârzii, Ponoarele, Șimian, Șișești, Târna.

Manifestări cultural-artistice cu participare națională și chiar internațională organizate la nivelul județului Mehedinți sunt:

- ✚ Festivalul Internațional de Poezie Mihai Eminescu - luna ianuarie, în municipiul Drobeta Turnu Severin;
- ✚ Festivalul - concurs interjudețean de muzică populară Iulian Andreescu - luna noiembrie, în municipiul Drobeta Turnu Severin;
- ✚ Festivalul Național de Literatură „Sensul iubirii” - luna iulie, în municipiul Drobeta Turnu Severin;
- ✚ Festivalul Etnic „Fereastră spre noi” - luna august, în comuna Svinița.

Cele mai cunoscute obiceiuri și sărbători tradiționale specifice regiunii județului Mehedinți sunt enumerate în continuare:

- ✚ „Munte, munte, brad frumos” - Festivalul de folclor pastoral - luna iulie, în orașul Baia de Aramă;
- ✚ Festivalul județean de folclor al satelor dunărene - luna iulie, în comuna Șvinița;
- ✚ Sărbătoarea peșterii Topolnița - Festival tradițional - luna august, în comuna Cireșu;
- ✚ „Cântecele românilor de pretutindeni” - concurs al tinerilor interpreți de folclor - luna octombrie, în municipiul Drobeta Turnu Severin;
- ✚ Festivalul - concurs de muzică tradițională "Constantin Gherghina" - luna mai, în orașul Orșova;
- ✚ Festivalul inter - etnic de cântece și dansuri tradiționale "Otto Alscher" - luna august, în orașul Orșova;
- ✚ Festivalul de folclor Plaiul Cloșani - luna iulie, în comuna Bala;
- ✚ Sărbătoarea Liliacului - în luna mai, comuna Ponoarele;
- ✚ „Primavara-n floare dorul” - Festivalul de folclor al ansamblului Danubius, în municipiul Drobeta Turnu Severin;
- ✚ Sărbătoarea Mărgăritarului - luna mai, în comuna Vânju Mare;
- ✚ Festivalul Viei și Vinului - luna octombrie, în comuna Vânju Mare;
- ✚ Sărbătoarea Câmpenească "Floarea Teiului" - luna iulie, în comuna Greci;
- ✚ Sărbătoarea Salcâmului - luna mai, în comuna Hinova;
- ✚ Festivalul Smochinului - luna septembrie, în comuna Svinița.

III.4. Prezentarea patrimoniului cultural din regiunea Vidin, Montana, Vratsa și Pleven (BG)

Principalele obiective turistice culturale localizate pe teritoriului **districtului Vidin** sunt prezentate în continuare:

➤ **Cetatea „Baba Vida“**. Este singurul castel medieval din Bulgaria conservat integral. Acesta este localizat pe malul Dunării, în partea de nord-est a Vidinului. Castelul are peste 2000 de ani vechime, fiind construit pe rămășițele vechii cetăți Bononiia. Este accesibil vizitatorilor numai din nord, unde se află turnul de intrare. În prezent, pentru a intra în cetate, vizitatorii parcurg un pod de piatră nou construit, care duce la curtea interioară. Aici este deschis Teatrul de vară „Vida”, care este una dintre cele mai mari atracții ale orașului Vidin. În prezent, două turnuri sunt deschise vizitatorilor. În interiorul cetății există de asemenea și o fortăreață, unde pot fi vizionate dispozitive de tortură din epoca medievală. "Baba Vida" este una dintre cele mai bine conservate centre de apărare medievale din Bulgaria și este adesea utilizat ca decor de filmare pentru diverse producții cinematografice.

➤ **Cetatea „Kastra Martis” - orasul Kula**. Orașul Kula este situat la 35 km sud-vest de Vidin. Rămășițele cetății antice "Castra Martis" se află chiar în centrul orașului. Intrarea în cetate se realizează din partea de sud. Cetatea reprezintă o fortificație pătrată de 40x40m, cu un turn rotund în fiecare colț. Dintre cele patru turnuri, cel localizat în sud-est este în prezent în cea mai bună stare de conservare, acesta fiind și cel mai impresionant din punct de vedere al înălțimii sale de peste 16 de metri. Apariția cetății este legată de istoria teritoriilor bulgare în perioadele romană și bizantină (secolele I-VI). Ruinele cetății sunt situate în parcul istoric "Castra Martis". În apropierea acestora poate fi vizitată colecția muzeală cu descoperirile făcute în incinta cetății. Cetatea este compusă din două părți - o cetate mică pătrată - Quadriburgo și un castel situat la sud de ea, acestea fiind

construite în perioade diferite. În colecția muzeală sunt expuse diferite instrumente: pentru agricultură, pentru creșterea vitelor, pentru pietrari, pentru constructori etc., utilizate în ferma auxiliară a părții militare situată în fortăreață. Stilul de viață al locuitorilor este evidențiat de lămpile din lut și de diferitele vase formate, acoperite cu glazură verde și brună. De asemenea, au fost descoperite filamente și monede de bronz datate în sec. IV-V. Vizita cetății “Kastră Martis” poate fi combinată cu o plimbare în Vidin sau cu o vizită la Rocile de la Belogradchik și Peșterile “Venets” și “Magura”.

➤ **Cetatea „Kaleto” - orasul Belogradchik.** Cetatea de la Belogradchik “Kaleto” este una dintre cele mai bine conservate din Bulgaria. Este situată la 1 km de la centrul orașului, existând o cale de acces rutieră către aceasta. În interior, cetatea are trei curți separate, legate prin porți fortificate. Fortăreața oferă o panoramă minunată și pitorească către Rocurile Belogradchik. Lângă cetatea “Kaleto” se află Observatorul Astronomic din Belogradchik.

➤ **Mănăstirea Izvorul „Uspenie Bogorodnichno” (“Adormirea Maicii Domnului”).** Mănăstirea Izvorski este situată la 2 km sud de satul Izvor, la 9 km de orașul Dimovo și la aproximativ 40 km de Vidin. În prezent, mănăstirea Izvorski este un lăcaș monahal de călugări. Ansamblul mănăstirii cuprinde diferite clădiri, cele mai multe fiind construite sau reabilitate în jurul anului 1836 de către starețul Iosif. Printre acestea se numără și Biserica “Sf. Gheorghe”, care, în ciuda numeroaselor reconstrucții, și-a păstrat aspectul original din anul 1612 și o parte din frescele sale (secolul XIX, opera lui Pop Ioanikiy). În incinta mănăstirii Izvorski funcționează și o unitate de cazare care poate acomoda până la 20 de persoane (camerele au baie proprie și TV prin satelit). Sala de mese a Mănăstirii poate găzdui până la 40 de persoane. În mănăstire se află un izvor care este cunoscut pentru proprietățile sale curative, în special pentru tratarea afecțiunilor oftalmologice. În apropierea mănăstirii este situat barajul Derenovets, la 18

km distanță se află Peștera Magura și Lacul Rabisha, la 24 km se află Rock-urile Belogradchik, iar Peștera Venetsa este, de asemenea, în apropiere.

Principalele obiective turistice culturale localizate pe teritoriului **districtului Montana** sunt prezentate în continuare:

➤ **Cetatea „Kastra ad Montanezium”**. Este localizată în apropierea orașului Montana, pe dealul Kaleto. Pe teritoriul cetății au fost realizate numeroase săpături și studii arheologice care au furnizat importante detalii și informații privind istoria orașului. Lângă cetate există, de asemenea, și un vechi sanctuar de piatră dedicat lui Apolon și Dianeii, construit în timpul Imperiului Roman. Cetatea Kastra ad Montanezium și așezarea din jurul său au fost distruse la sfârșitul secolului al VI-lea de către slavi și avari. În prezent, cetatea Castra ad Montanezium a fost restaurată în cea mai mare parte și, împreună cu dealul Kaleto, a devenit un monument al istoriei și culturii din regiune.

➤ **Expoziția arheologică „Lapidarium”**. Expoziția arheologică a monumentelor epigrafice din epoca romană cuprinde 56 de vestigii arheologice și este situată în zona orașului antic Montana (în parcul Grădina Popilor), acoperind o suprafață de 700 m². În apropiere se află obiectivul cultural Mihaylova kashta și biserica ortodoxă "Sf. Chiril și Metodiy". Inscripțiile în marmură cuprinse în cadrul expoziției sunt singurele de acest fel care descriu acest oraș roman provincial și care conțin informații valoroase despre istoria și cultura Montanei din perioada secolelor II-III.

➤ **Muzeul Etnografic, Casa lui Ivan Vazov și Galeria de Artă din orașul Berkovitsa**. Muzeul Etnografic din Berkovitsa ce funcționează în clădirea Sarbinskata cashta, prezintă cultura materială și spirituală a orașului și a regiunii. În diversele colecții ale muzeului, vizitatorii pot vedea exponate ale ceramicii Berkovska, covoarele de Chiprovtsi, costume ale karakachanilor, rochii urbane din anii 20 al secolul XIX. În

cadrul muzeului sunt prezentate, de asemenea, meșteșugurile tipice ale regiunii - vase din ceramică, cupru, producția de mătase etc. Muzeul Etnografic din Berkovitsa găzduiește adesea expoziții și colecții temporare și tematice. În interiorul muzeului sunt, de asemenea, organizate concerte, lansări de cărți, demonstrații ale diverselor meserii etc. Acesta este inclus în lista principalelor 100 de site-uri turistice naționale din Bulgaria. Biletul de intrare pentru Muzeul Etnografic permite vizitarea a încă două obiective turistice din oraș. Unul dintre acestea este casa-muzeu "Ivan Vazov. Poetul Ivan Vazov (1850-1921) a trăit și a scris în ea în perioada 1879-1880. Casa a fost construită la începutul secolului al XIX-lea, iar în anul 1964 casa a fost declarată monument arhitectural și cultural de importanță națională. Cel de-al doilea obiectiv care poate fi vizitat este Galeria de Artă a orașului, care se află în curtea bisericii "Sf. Nicolae Chudotvoretz". Galeria găzduiește peste 1.400 de opere de artă - grafică, caricaturi, sculpturi etc. Materiale de informare pentru Muzeul Etnografic și alte locuri turistice din oraș, pot fi găsite în Centrul de informare turistică din Berkovitsa.

➤ **Muzeul Etnografic „Chiprovtsi”.** Muzeul de Istorie din orașul Chiprovtsi a fost înființat în anul 1988. Inaugurarea sa este a coincis cu celebrarea națională a celei de-a 300-a aniversări a izbucnirii revoltei de la Chiprovtsi. Zona expozițională din clădirea principală începe cu descoperiri arheologice ce acoperă o lungă perioadă cronologică - de la epoca bronzului până la Evul Mediu târziu. Cele cinci săli cu exponate prezintă evenimente și procese, care evidențiază Chiprovtsi în spațiul istoric comun bulgar și mondial. Prima sală este dedicată exploatarea miniere; se prezintă etapele separate ale mineritului și prelucrării minereurilor, cu accent pe noile tehnologii, aduse de rudarii saxoni. În a doua sală sunt prezentate lucrările școlii de aurit Ciprovți (s. XVI - XVII) și distribuția la scală pan-europeană. A treia sală prezintă locul și rolul catolicismului în viața locuitorilor Ciprovți în secolul XVII - activități educaționale, activitatea diplomatică

și misionară ale a personalităților clerului catolic, izbucnirea și evoluția revoltei de la Ciprovți și mișcările de migrație ulterioare în țările române și croate. În a patra cameră sunt prezentate perioade-cheie în dezvoltarea covoarelor de Ciprovți. Și în a cincea cameră sunt expuse picturi bisericești.

➤ **Mănăstirea Klisura.** Mănăstirea Klisura este situată în satul Barziya, între orașele Varshets și Berkovitsa, la poalele vârfului Todorini Kukli, în Munții Stara Planina de Vest și este a patra ca mărime de pe întreg teritoriul Bulgariei. Interesant este faptul, că mănăstirea are statutul de unitate teritorială separată. Mănăstirea Klisura sau “Sf. Chiril și Metodiy” este în prezent o mănăstire de maici, începând din anul 2008 (anterior a fost o mănăstire de călugări). Acesta a fost un centru de viață spirituală încă în timpul celui de-al doilea imperiu bulgar (anul 1240) și a fost restaurată complet în secolul al XIX-lea. În mănăstirea sfântă există un atelier de pictură de icoane, în care se aplică tehnici de pictură utilizate în vechea școală din Ohrid. Mănăstirea dispune și de locuri de cazare pentru turiști.

Principalele obiective turistice culturale localizate pe teritoriului **districtului Vratsa** sunt prezentate în continuare:

➤ **Nava „Radetski“ - orasul Kozloduy.** Muzeul Național Nava „Radetski“ este un muzeu unic plutitor, care rememorează noaptea fatidică din anul 1876, când Hristo Botev și trupele sale au traversat Dunărea în această ambarcațiune, deghizați ca grădinari, pentru a lupta în revoluția împotriva ocupării otomane. Azi Nava „Radetski“, localizată într-un sit special construit de la Kozlodui, este o replică autentică a celei reale. A fost construită cu ajutorul donațiilor din partea populației. Expoziția din muzeu prezintă viața și opera lui Hristo Botev. Printre exponate se numără rămășițe ale navei reale, donate de căpitanul navei, după distrugerea ambarcațiunii de către compania austriacă de transport maritim. Acestea sunt drapelul, o copie a scrisorii

lui Botev în franceză către comandant și pasageri și două scânduri de pe bordul "Radetski". În fiecare an la sfârșitul lunii mai este organizat un marș național "Pe urmele chetei lui Botev". El pleacă de pe coasta Kozlodui și traversează o rută de 120 de kilometri pentru a ajunge la vârful Okolchitsa, acolo unde Botev a fost ucis. Acolo există, de asemenea, un monument de 35 de metri, dedicat eroilor bulgari.

➤ **Casa-muzeu Ivan Zambin - municipiul Vratsa.** În casa lui Ivan Zambin sunt amenajate expoziții etnografice, care prezintă traiul tradițional al Vratsei, meșteșugurile artistice, precum și meseriile tradiționale (viticultura și vinificația, sericicultura și industria de mătase).

➤ **Complexul arheologic „Kaleto” - orașul Mezdra.** Complexul este situat pe o creastă stâncoasă de pe malul stâng al râului Iskar, în partea de sud-vest a orașului Mezdra, fiind un vestigiu istoric cu o istorie de 70 de secole. Dealul este protejat în mod natural și amplasat într-o locație strategică, unde se intersectează drumuri importante, care leagă Câmpia Dunării de câmpul Sofia, de Estul și Vestul Bulgariei. Aici au fost descoperite ruinele a două așezări fortificate de la sfârșitul epocii de piatră-cupru și eneolite, care au fost distruse de incendii. Acestea au fost datate între sfârșitul mileniului V și prima jumătate a mileniului IV î.Hr. Numeroasele descoperiri din "Kaleto" arată că, la sfârșitul epocii de piatră-cupru, așezarea din apropierea orașului Mezdra s-a dezvoltat ca centru de artizanat. Istoria așezării "Kaleto" a continuat de-a lungul secolelor, când pe aceste locuri a existat o cetate romană în secolul al doilea, un centru de cult păgân în secolul al III-lea și un sat fortificat în secolele IV-VI, care a continuat să se dezvolte în perioada târzie romană și bizantină. În anul 2013 complexul a fost restaurat și transformat într-o atracție turistică în cadrul proiectului "Istoria, cultura și natura - atracțiile turistice ale municipiului Mezdra", finanțat prin fonduri europene nerambursabile. Unele dintre descoperirile, găsite în timpul săpăturilor, sunt expuse într-o sală de expoziție permanentă. Vizita cetății

restaurate poate fi combinată cu vizite ale altor obiective turistice din zona Mezdra și Vratsa. De exemplu, la 7 km de complex se află *locul Govedarnika* cu 30 de peșteri mici și nișe dispuse între stânci de 40 de metri înălțime, unde s-au descoperit picturi cu imagini antropomorfe și abstracte. La 11 km se află *fenomenul în rocă Ritlite*, iar la 31 km se află faimoasa *peșteră Ledenika*. De asemenea, în apropiere poate fi vizitată și *Mănăstirea Cherepish "Uspenie Bogorodichno"*, care este situată la 14 km de Kaleto.

➤ **Mănăstirea Cherepish.** Este declarat ca monument cultural de importanță națională. După lucrări majore de reconstrucție și restaurare finalizate în vara anului 2006, Mănăstirea Cherepish a pus la dispoziția vizitatorilor și servicii de cazare (35 de locuri), respectiv de servire a meselor. Bucătăria oferă bucătărie monahală și mâncăruri tradiționale bulgare.

Principalele obiective turistice culturale localizate pe teritoriul **districtului Pleven** sunt prezentate în continuare:

➤ **Panorama „Plevenska epopeya 1877-1878“.** Monumentul a fost construit în anul 1977 cu ocazia aniversării a 100 de ani de la eliberarea orașului Pleven de la dominația otomană. Monumentul este localizat în Muzeul Parcului Skobelev, la periferia sud-vest a orașului. Panorama „Plevenska epopeya 1877-1878“ cuprinde patru săli. În sala introductivă, șase picturi de dimensiuni 4 pe 3,60 metri reflectă momente ale istoriei bulgare și din războiul ruso-turc din anii 1877-1878. Sala panoramică are un diametru de 40 de metri, iar în interiorul său este expusă o panză panoramică, de 115 m lungime și 15 m lățime, montată pe perete, ilustrând evenimentele dramatice ale celui de-al treilea atac de la Pleven. Sala dioramică este mai mică decât cea panoramică, iar pânza expusă în această încăpere descrie ultima bătălie de la Pleven în valea râului Vit pe 10 decembrie 1877. Dimensiunea pânzei este de 17 m lungime și 5 m lățime. În sala finală, două picturi prezintă capitularea lui Osman Pasha

și traversarea munților Balcani în timpul iernii de către armata rusă. Monumentul dispune și de un acoperiș deschis vizitatorilor care conferă o imagine panoramică a împrejurimilor.

➤ **Cetatea „Storgoziya”.** Ruinele cetății Storgoziya se află în Parcul Kailăka, la aproximativ 4 km sud de orașul Pleven. Este construită pe un platou înalt de pe malul stâng al râului Tuchenitsa, protejat în mod natural de băncile abrupte ale râului. Ca urmare a săpăturilor arheologice, au fost descoperite două porți de fortificație, trei turnuri de consolidare a fortificațiilor, ruine ale unor clădiri rezidențiale, un choreum (depozit public pentru cereale). În partea estică a cetății Storgoziya s-au găsit ruinele unei bazilici creștine timpurie din secolul al IV-lea, cu dimensiuni impresionante - 45,20 m lungime și 22,20 m lățime. Descoperirile arheologice din Storgoziya demonstrează că această așezare fortificată a fost activă până la sfârșitul secolului al VI-lea.

➤ **Ulpiya Eskus - satul Ghighen.** Ruinele orașului roman și bizantin și stația rutieră romană Ulpiya Eskus sunt situate în partea de nord-vest a satului Ghighen, la 5 km sud de punctul de vărsare al râului Iskar (Eskus) în Dunăre (Istrum). Ruinele se află însă într-o stare de degradare avansată, având în vedere faptul că în urmă cu doi ani a fost înregistrat un incendiu care a distrus o mare parte din artefacte. Accesul pentru turiști este gratuit. Ulpiya Eskus este inclusă într-un traseu de biciclete adresat turiștilor.

➤ **Skalna tsarkva „Sf. Stefan”.** Construcția a făcut parte dintr-un complex de mănăstiri din secolul X-XI. În prezent mai există doar biserica, care este sculptată în stânci, și este situată la periferia orașului (aproximativ la 1 km) de orașul Nikopol, în locul "Plavala". Pe pereți există urme de fresce din diferite perioade de naștere a creștinismului (sec. III-IV).

➤ **Cetatea lui Shishman - orașul Nikopol.** Cetatea de la Nikopol, cunoscută și sub numele de cetatea lui Tsar Ivan Shishman, este situată pe un deal, la capătul vestic al orașului Nikopol. Are o lungime de 350 m și o lățime de 250 m. A fost o

cetate fortificată cu importanță strategică și un port bine protejat. Săpăturile arheologice au dezvăluit părți din zidul fortificației și clădiri din perioada celui de-al Doilea regat bulgar, când țarul Ivan Shishman s-a mutat în cetate după plecarea din Tarnovo. Potrivit cronicarilor, Nikopol era cea mai bună cetate fortificată a țarului din respectiva perioadă. Obiectivul însă nu este deschis vizitatorilor și poate fi vizionat doar din exteriorul zidurilor.

Referitor la principalele tradiții culturale și festivaluri care se sărbătoresc și organizează periodic în districtele Vidin, Plevn, Montana și Vratsa, acestea sunt enumerate în tabelul de mai jos:

Tabel nr. 1. Cele mai cunoscute tradiții culturale și festivaluri organizate în districtele Vidin, Montana, Plevn și Vratsa

Nr. Crt.	Locație principală	Descriere	Perioadă de organizare
1.	Rocile de Belogradchik, în prima curte interioară a Cetății „Kaletu“	Festivalul „Opera vârfurilor“. Timp de trei zile, spectacolele de operă și balet se desfășoară printre peisajele naturale ale rocilor Belogradchik și ale cetății Kaletu. Festivalul include și un spectacol în peștera „Magurata”, respectiv o operă de Wagner: „Zeii, Gnomii, pitici, Valcurii”. Spectacolul durează 2 ore și 30 de minute; acțiunea se împarte în trei acte, fiecare dintre acestea derulându-se într-o sală diferită a peșterii: prima parte se derulează la intrarea în peșteră, a doua parte în sălile din peșteră, iar a treia parte se finalizează cu „Cavaleria valcurilor” la ieșirea din peșteră și cu degustarea vinurilor regionale din pivnița „Măgura”.	La sfârșitul lunii iulie sau începutul lunii august. Spectacolele din interiorul cetății încep la ora 20:00. Spectacolul din peștera Magura începe la ora 11:00.
2.	Satul Vinarovo, municipalita	Sărbătoarea folclorică „Vatra părintească cu rădăcini veci de secole“. Festivitatea urmărește să păstreze, să	Ultima sâmbătă a lunii august. Ora de începere:

*Studiu sociologic privind patrimoniul natural și cultural din regiunea
transfrontalieră Dolj, Olt, Mehedinți (RO) - Vidin, Montana, Vratsa și Pleven (BG)*

Nr. Crt.	Locație principală	Descriere	Perioadă de organizare
3.	tea Novo selo, Complexul Etnografic "Sredna cheshma"	popularizeze și să transmită generațiilor tinere, folclorul conservat și bogăția etnografică a pământului nativ. În cadrul festivităților participă ansambluri de dans, grupuri de cântăreți, instrumentalisti și sunt prezentate diferite obiceiuri populare.	9:30
4.	Satul Chuprene	Sărbătoarea folclorică a turlacilor „Kada kum prase i ti brechu“. Festivitățile includ multe dansuri populare, cantece, concerte ale artiștilor invitați, concursuri și degustări ale mâncărilor tradiționale din bucătăria turlacilor bulgaro-sârba.	La mijlocul lunii iunie (data se schimbă în fiecare an). Serbarea durează trei zile (vineri, sâmbătă, duminică).
5.	Orașul Vidin, In holul Filarmonicii de stat și în Piața „Bdinti“	Serbarea folclorică „Badnik“. În cadrul evenimentului se organizează o expoziție - degustare a meselor tradiționale din Ajunul Crăciunului. De asemenea, se organizează Ateliere de sorcove și se frământă pâinea “Badnik”.	În săptămâna dinaintea Ajunului Crăciunului (data exactă se stabilește în fiecare an)
6.	Orașul Vidin	Festivalul Internațional de Folclor de cantece și dansuri Valahe. În cadrul festivalului participă zeci de ansambluri folclorice din Bulgaria, România, Republica Moldova și Serbia. Pe parcursul festivalului sunt organizate, de asemenea, conferințe, mese rotunde, expoziții.	Evenimentul durează două zile și este organizat în lunile octombrie - noiembrie (data exactă se stabilește în fiecare an).
7.	Satul Chuprene	Festival „Rock sub Mindjur“. Evenimentul a fost organizat pentru prima dată în iunie 2018. În cadrul festivalului participă atât artiști celebri (pentru deschiderea și închiderea evenimentului), cât și trupe de rock noi pe piața muzicală. Locația este amenajată cu locuri de camping și tonete cu mâncare.	Eveniment de trei zile, organizat la două săptămâni după Sărbătoarea turlacilor.
7.	Balcnul din Vratsa, în apropierea peșterii Ledenika	Festivalul național de folclor „Ledenika“. În cadrul festivalului participă grupuri de dans și de cântăreți folclorici, precum și interpreți individuali. De asemenea, sunt prezentate meșteșuguri tradiționale de către meșteri	Ultimul sfârșit de săptămână al lunii iunie

Studiu sociologic privind patrimoniul natural și cultural din regiunea transfrontalieră Dolj, Olt, Mehedinți (RO) - Vidin, Montana, Vratsa și Pleven (BG)

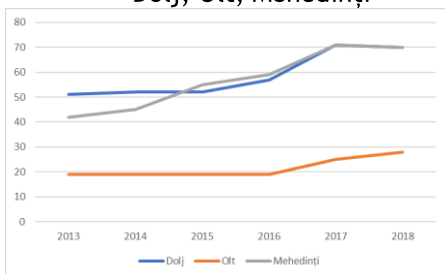
Nr. Crt.	Locație principală	Descriere	Perioadă de organizare
8.	Satul Asenovo, municipalitatea Nikopol	<p>locali. Evenimentul adună mii de iubitori de tradiții și obiceiuri bulgare. Participanții la evenimentul folcloric "Ledenika" trebuie să poarte un costum popular sau haine cu elemente de broderie bulgară.</p> <p>Festivalul culinar și folcloric „Delicatesele Bănățene - tradițiile satului meu”.</p> <p>În cadrul festivalului participă zeci de bucătari cu sute de feluri de mâncăruri, care participă la trei concursuri. Programul folcloric prezintă compoziții reprezentative ale folclorului autentic din regiune. În mod tradițional, o mâncare bănățeană este gătită în așa-numita Tigăie a viteazului. Toate felurile de mâncare pot fi degustate de către vizitatori.</p>	La începutul lunii august. Data exactă este stabilită în fiecare an.

Sursa: prelucrare date colectate de autori, 2019

III.5. Prezentarea datelor colectate din cercetarea de birou privind sectorul turismului din județele Dolj, Olt, Mehedinți (RO)

Conform statisticilor furnizate de Institutul Național de Statistică din România, sectorul turismului a înregistrat o evoluție pozitivă în perioada 2013-2018 în județele Dolj, Olt, Mehedinți, atât din punct de vedere al numărului de structuri și capacității de cazare de la nivel local, cât și numărului de turiști care au tranzitat zona.

Figura nr. 1 Număr total de structuri de primire turistică în perioada 2013-2018, în județele Dolj, Olt, Mehedinți

Sursa: prelucrare date INS, 2019

Județul Mehedinți a înregistrat cea mai mare creștere a numărului de structuri de cazare existente, în anul 2018 existând cu aproximativ 70% mai multe unități de cazare turistică, comparativ cu anul 2013. O evoluție ascendentă a fost înregistrată și în județele Dolj și Olt, însă într-un ritm mai redus.

Cu toate acestea, numărul structurilor de cazare din cele 3 județe analizate este unul redus, numărul cumulat a acestora reprezentând în anul 2018 doar 2% din totalul existent la nivel național.

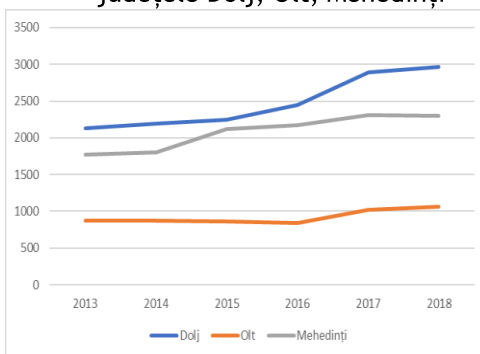
În ceea ce tipurile de structuri de primire turistică ce activează în cele 3 județe analizate, în județele Dolj și Olt cele mai multe unități existente se încadrează în categoria hotelurilor, în timp ce în județul Mehedinți predomină pensiunile agroturistice și pensiunile turistice. Acest indicator demonstrează adaptabilitatea pieței la cerințele turistice

existente, județele Dolj și Olt orientându-se înspre turismul de afaceri și cel de evenimente, în timp ce județul Mehedinți este focalizat asupra turismului rural, turismului de agrement și ecoturismului. În ceea ce privește capacitatea de cazare, și aceasta a înregistrat o evoluție pozitivă în perioada analizată, însă într-un ritm mai redus comparativ cu numărul de unități de cazare înființate, ceea ce conduce la concluzia că noile structuri înființate dispun de un număr mai mic de locuri de cazare comparativ cu cele existente anterior anului 2013.

Cea mai semnificativă evoluție în raport cu locurile de cazare create în perioada 2013-2018 a fost înregistrată de județul Dolj (+40%), urmat de județele Mehedinți (+30%) și Olt (+22%). Astfel, în medie, numărul de locuri de cazare furnizate de noile structuri turistice create a fost de 44 locuri pentru județul Dolj, 21 locuri pentru județul Olt și 19 locuri pentru județul

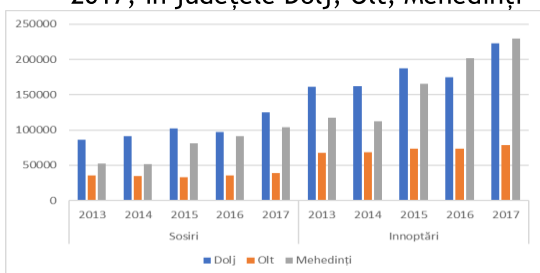
Mehedinți. Statisticile oficiale privind sosirile și înnoptările turiștilor sunt disponibile până la nivelul anului 2017. În perioada 2013-2017, toate județele analizate au înregistrat creșteri ale numărului de sosiri și de înnoptări.

Figura nr. 2 Capacitatea totală de cazare a structurilor de primire turistică în perioada 2013-2018, în județele Dolj, Olt, Mehedinți

Sursa: prelucrare date INS, 2019

Figura nr. 3 Număr total de sosiri și înnoptări ale turiștilor în perioada 2013-2017, în județele Dolj, Olt, Mehedinți

Județul Mehedinți se remarcă în perioada analizată cu cea mai bună evoluție a acestui indicator, numărul total de sosiri și înnoptări dublându-se în decurs de 5 ani.

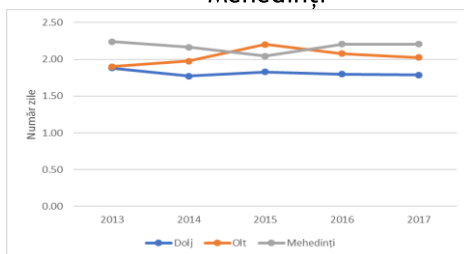
Sursa: prelucrare date INS, 2019

Pe de altă parte, județul Olt a înregistrat creșteri mult mai mici ale numărului de sosiri (+9%) și de înnoptări (+16%), în aceeași perioadă. Performanța județului Dolj este una medie cu o creștere de 45% a numărului de sosiri și de 38% a numărului de înnoptări în perioada 2013-2017.

În ciuda creșterilor înregistrate pentru indicatorii prezentați anterior, durata medie a unui sejur a rămas relativ constantă sau a scăzut ușor în județele Dolj și Mehedinți în perioada 2013-2017. Doar județul Olt a înregistrat o evoluție pozitivă a acestui indicator, de la 1,9 zile în 2013 la 2.03 zile în 2017.

Lista operatorilor autorizați pentru servicii de cazare este realizată și actualizată periodic de Ministerul Turismului.

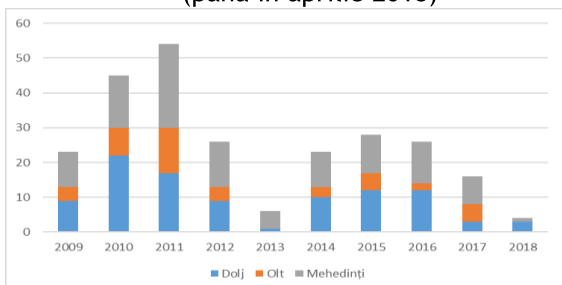
Figura nr. 4 Durata medie a unui sejur turistic în perioada 2013-2017, în județele Dolj, Olt, Mehedinți

Sursa: prelucrare date INS, 2019

Conform ultimei actualizări realizate în luna aprilie 2018, la nivelul județelor Dolj, Mehedinți, Olt erau autorizate în total 251 de unități, reprezentând doar 1,97% din totalul existent la nivel național.

Figura nr. 5 Unități de cazare autorizate în funcție de anul de emitere a autorizației (până în aprilie 2018)

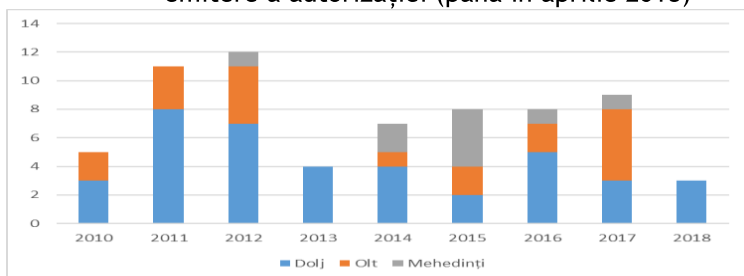

Sursa: prelucrare date furnizate de Ministerul Turismului, 2018

În general, majoritatea unităților au fost înființate în județul Mehedinți. Lista agențiilor de turism autorizate este realizată și actualizată periodic de Ministerul Turismului. Conform ultimei actualizări realizate în luna mai 2018, la nivelul județelor Dolj, Mehedinți, Olt erau autorizate în total 67 de agenții de turism, reprezentând doar 2,53% din totalul existent la nivel național. În ceea ce privește anul de obținere a autorizației de funcționare, majoritatea agențiilor de turism au fost înființate în anii 2011, 2012, iar cele mai puține în anul 2013. În general, majoritatea agențiilor de turism au fost înființate în județul Dolj.

În ceea ce privește anul de obținere a autorizației de funcționare, majoritatea unităților funcționale au fost înființate în anii 2010, 2011, iar cele mai puține în anul 2013.

Figura nr. 6 Unități de cazare autorizate în funcție de anul de emitere a autorizației (până în aprilie 2018)

Sursa: prelucrare date furnizate de Ministerul Turismului, 2018

Analizând comparativ evoluția numărului de unități de cazare și a agențiilor de turism existente, se poate observa că anul 2011 a fost marcat de o dezvoltare susținută a ambelor sectoare. Un element surprinzător este însă numărul redus de agenții de turism ce funcționează în județul Mehedinți (9) raportat numărul de unități de cazare existente în această zonă (70).

III.6. Prezentarea datelor colectate din cercetarea de birou privind sectorul turismului din districtele Vidin, Montana, Vratsa, Pleven (BG)

În urma unui sondaj organizat de website-ul vakancia.bg la care au participat 220 turiști din Bulgaria, prin care s-a analizat cum anume sunt selectate hotelurile pentru petrecerea vacanțelor, au fost obținute următoarele rezultate:

Tabel nr. 2. Factorii care influențează decizia turiștilor din Bulgaria în selectarea unei unități de cazare
* scor acordat în funcție de importanța fiecărui factor conform opiniei respondentului (1=foarte puțin important; 5=foarte important)

Factori analizați	1	2	3	4	5
Hotelul are o locație bună (aproape de punct de reper)	1%	2%	11%	31%	55%
Hotelul oferă cazare ieftină	1%	7%	26%	32%	34%
Nivel ridicat de curățenie în cameră și în zonele comune	1%	1%	7%	23%	68%
Hotelul oferă o gamă largă de servicii - recepție deschisă 24 de ore, informații despre destinații, închirieri de mașini și biciclete, excursii, masaj etc.	16%	26%	26%	18%	14%
Hotelul oferă multe facilități - piscină, centru SPA, facilități sportive, internet wireless, cameră comună (lobby) și altele	4%	6%	25%	30%	35%
Există recenzii pozitive pe Internet furnizate de persoane care au vizitat acest hotel	4%	6%	18%	31%	41%
Aveți recenzii pozitive de la cunoscuți și prieteni , care au vizitat acest hotel în trecut	2%	3%	14%	27%	54%
Aveți acces la multe imagini de calitate ale hotelului	3%	8%	17%	33%	39%
Aveți informații precise despre prețuri și alte caracteristici ale hotelului înainte de a face o solicitare	1%	3%	6%	22%	68%
Hotelul oferă o gamă largă de facilități pentru familii cu copii - loc de joacă pentru copii, piscine pentru copii, jucării, escalade, curte în condiții de siguranță, animatori și altele	15%	8%	23%	21%	33%
Comunicarea cu hotelul în timpul căutării și în timpul procesului de rezervare vă oferă un sentiment de încredere și profesionalism	1%	4%	8%	23%	63%
Vârsta dumneavoastră este?	sub 20 ani: 3% 20 - 29 ani: 16% 30 - 39 ani: 35% 40 - 49 ani: 28% 50 - 59 ani: 16%				

Factori analizați

1 2 3 4 5
peste 60 ani: 2%

Sexul vostru este?

Barbat: 21%

Femeie: 79%

Cu prieteni: 22%

În cuplu: 28%

familia și copii: 44%

Altele: 6%

Cum călătoriți cel mai des?

Sursa: Prelucrare date furnizate de vakancia.bg, 2019

Din datele citate este evident faptul că pentru mai mult de jumătate dintre turiști este foarte important ca hotelul să aibă o locație bună, adică să fie aproape de un punct de reper natural sau cultural-istoric.

Potrivit statisticilor din ultimii cinci ani, publicate pe website-ul Institutului Național de Statistică din Bulgaria, numărul de locuri de cazare cu mai mult de 10 paturi, respectiv numărul de înnoptări ale turiștilor pe teritoriul celor 4 județe analizate la nivelul studiului sunt:

Tabel nr. 3. Numărul de locuri de cazare și numărul de înnoptări în perioada 2012-2017 în districtele Vidin, Montana, Vratsa și Pleven

District	Ani					
Vidin	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Locuri de cazare cu mai mult de 10 paturi/ număr paturi	33	36	36	32	33	30/ 856
Număr de înnoptări	52.249	58.229	46.478	46.451	51.090	57.283
Montana	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Locuri de cazare cu mai mult de 10 paturi/ număr paturi	30	26	27	27	27	26/ 1.179
Număr de înnoptări	71.917	63.694	63.096	62.217	63.772	62.747
Vratsa	2012	2013	2014	2015	2016	2017

District	Ani					
Locuri de cazare cu mai mult de 10 paturi/ număr paturi	25	29	30	29	28	27/ 899
Număr de înnoptări	72.679	75.689	80.576	77.157	95.703	92.402
Pleven	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Locuri de cazare cu mai mult de 10 paturi/ număr paturi	14	23	29	29	26	26/ 1285
Număr de înnoptări	80.863	89.102	87.331	87.645	80.962	79.747

Sursa: Prelucrare date furnizate de INS Bulgaria, 2018
Se observă că există o tendință constantă de ocupare scăzută a spațiilor de cazare din cele 4 districte analizate, conform statisticilor naționale.

Tabel nr. 4. Ocuparea medie anuală a spațiilor de cazare în districtele Vidin, Montana, Vratsa, Pleven

District	Ocupare medie anuală/1 pat
Vidin	67 zile/an
Montana	53 zile/an
Vratsa	103 zile/an
Pleven	62 zile/an

Sursa: Prelucrare date furnizate de INS Bulgaria, 2018

Motivele care au determinat această situație pot fi atât interne/particulare, cât și externe/globale. Evoluția indicatorilor este analizată în detaliu pentru fiecare district în paragrafele următoare.

În districtul Vidin: Turismul este un sector cu un mare potențial de dezvoltare și are o importanță fundamentală pentru dezvoltarea economică a districtului. În ciuda tradițiilor existente, bogăția reperelor naturale și culturale istorice din acest teritoriu, s-a înregistrat o scădere a

numărului de turiști în ultimii ani. Cu toate acestea, în anul 2009, o dată cu nominalizarea rocilor de la Belogradchik în campania pentru cele „Șapte minuni naturale ale lumii”, s-a înregistrat o creștere semnificativă a numărului de turiști și, în consecință, o creștere a numărului de locurile de cazare. Începând însă cu anul 2010 numărul de vizitatori a început din nou să scadă într-un ritm accelerat, iar până în anul 2012 a scăzut constant și numărul de locuri de cazare, având în vedere scăderea activității turistice din zonă. Cu toate acestea, veniturile realizate din cazări ale turiștilor în ultimii ani în districtul Vidin sunt în creștere. Veniturile provin, în principal, din sejururile turistice care urmăresc vizitarea siturilor cultural-istorice și naturale. Acest lucru demonstrează necesitatea includerii districtului Vidin pe rutele operatorilor naționali și internaționali de turism și necesitatea de a promova website-urile patrimoniului natural și cultural din zonă. În ciuda tendințelor nefavorabile în dezvoltarea sectorului, există condiții pentru dezvoltarea turismului. Zona este o zonă curată ecologic, fără poluanți majori, cu resurse turistice naturale și antropice favorabile.

Atracțiile turistice naturale și culturale ale zonei și istoria sa bogată fac din regiune un loc interesant pentru diferite tipuri de turism. Există premise pentru dezvoltarea turismului cultural și istoric, turismul ecologic, turismul de vânătoare și pescuit, turismul de croazieră, turismul speologic, turismul balnear.

În ultimii ani, autoritățile publice locale din districtul Vidin au întreprins o serie de măsuri având ca scop facilitarea dezvoltării sectorului turistic, precum: a fost creat un Consiliu Regional pentru Turism; au fost elaborate proiecte în domeniul turismului; s-au realizat contacte cu Serbia, România, Germania și Italia pentru a discuta și planifica parteneriate de proiecte și de atragere a investițiilor în domeniul turismului. Cu toate acestea, pentru a asigura transformarea turismului într-un sector prioritar al economiei locale și pentru a atinge un nivel bun de calitate a produsului

turistic oferit sunt necesare eforturi suplimentare, precum: atragerea de investiții străine și locale semnificative; construirea unei baze materiale și tehnice moderne; dezvoltarea de produse turistice de calitate; investirea în atracții suplimentare în locurile turistice; furnizarea de formare de calitate și recalificare a personalului; dezvoltarea infrastructurii de publicitate și informare; îmbunătățirea stării infrastructurii tehnice care deservește turismul; stimularea operatorilor pentru diversificarea serviciilor turistice oferite.

În districtul Montana: Pe teritoriul districtului există peste 600 de monumente declarate situri de importanță națională și locală. În municipiul Montana cele mai multe monumente se înscriu într-un din următoarele categorii: clădiri rezidențiale și publice; monumente arheologice; situri culturale; situri istorice și monumente artistice în aer liber (localizate în general în parcuri). Patrimoniul arheologic al municipalității Montana are un mare potențial cultural, istoric și expozițional. Pe teritoriul districtului, distribuția monumentelor culturale și naturale variază în funcție de localitate. În unele sate, bisericile sunt declarate și monumente culturale de importanță națională sau locală. Spre deosebire de municipii, monumentele existente în mediul rural sunt în principal clădiri din perioada Renașterii, siturile arheologice - ruine și așezări antice și medievale. Caracterul curat al zonei creează oportunități pentru dezvoltarea diferitelor tipuri de turism - pentru activități rezidențiale, turism rural, montan, balnear sau pentru activități de agrement - schi, vânătoare și pescuit, sporturi nautice. Cea mai dezvoltată ramură a turismului în districtul Montana este turismul balnear, care deține o cotă mare în veniturile din activitățile turistice din zonă. Aproximativ 55% din veniturile provenite din cazări se realizează în municipiul Vârșeț, unde turismul balnear este principala formă de petrecere a timpului liber.

În districtul Vratsa: În ultimii 10 ani s-a înregistrat o tendință constantă de scădere a locurilor de cazare. În acest context, există însă o creștere constantă a numărului de înnoptări, precum și o ocupare medie anuală ridicată pe 1 pat - 103 de zile. Cu toate acestea, rata de creștere a veniturilor pentru unitățile de cazare s-a redus în mod semnificativ, ceea ce poate fi explicat prin lipsa de locuri de cazare în unități încadrate în categoria de 4 stele sau mai mult. În acest sens, este evident că este necesară întreprinderea unor acțiuni suplimentare pentru dezvoltarea serviciilor de turism de înaltă calitate, inclusiv a unei baze materiale pentru acestea, pentru a genera astfel o valoare adăugată mai mare. Factorii pentru dezvoltarea acestor servicii există, zona beneficiind de un patrimoniul natural, cultural și istoric al zonei variat. Este important însă ca acesta să fie valorificat în mod corespunzător și durabil. O tendință pozitivă în district este reprezentată de existența unui număr relativ ridicat de pensiuni și hoteluri administrate de familii locale, deoarece acestea creează oportunități pentru dezvoltarea de produse și pachete turistice inovatoare, pe baza avantajelor culturale, istorice și naturale locale. Succesul viitoarelor produse și pachete turistice este o condiție prealabilă pentru disponibilitatea diferitelor evaluări și elaborarea unor strategii la nivel local pentru dezvoltarea produselor turistice, ca rezultat al diverselor proiecte partenere și transfrontaliere. Eforturile administrațiilor locale de a acorda prioritate sectorului turismului și de a lua măsuri pentru dezvoltarea sa durabilă, au un impact pozitiv. Prezența reperelor naturale și culturale și istorice reprezintă, de asemenea, o influență pozitivă. Pachetele turistice care acoperă teritoriul districtului Vratsa sau cel puțin o componentă a acestor pachete, au fost create pe baza obiectivelor turistice existente la nivelul teritoriului și recunoscute la nivel național. Printre acestea se numără Muzeul de Istorie Regional - Vratsa, Complexul Memorial “Botev pat” și Peștera “Ledenika”, Muzeul Național - nava “Radetski”, Parcul Natural

„Vrachanski Balkan“. Referitor la activități de agrement, pe teritoriul districtului funcționează parcul de distracții „Prikazkata“, cluburi de zbor cu parapanta și deltaplan, veloklub „Gerak“, școala de schi pentru copii „Parshevitsa“. În municipiul Vratsa poate fi achiziționat un pachet turistic ce conține 7 obiective distincte și care include situri de importanță națională, precum Muzeul Baba Iliitsa, Peștera „Ledenika“, Pasajul „Vrattsata“, Mănastirea „Sedemte prestola“, Locul „Shuplovitsa“, Vârful „Okolcitsa“, fenomenul natural „Bojia most“, Mănastirea Cerepish și altele.

În districtul Pleven: Turismul în ansamblu se dezvoltă în mod constant, dar potențialul zonei nu este pe deplin valorificat. Principala destinație turistică este municipiul Pleven. Cele mai vizitate site-uri sunt Muzeul Regional de Istorie și Panorama „Plevenska Epopoia 1877-1878“.

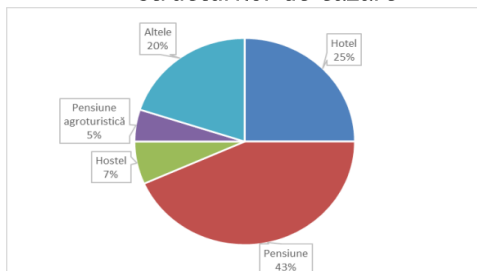
În prioritățile de investiții ale municipalităților din regiunea Pleven, turismul este doar pe al 10-lea loc din punct de vedere al importanței. De aceea nu sunt planificate suficiente fonduri pentru dezvoltarea lui. În districtul Pleven, cel mai ridicat potențial de dezvoltare îl are turismul de pescuit. De asemenea, în prezent, se pune un accent din ce în ce mai mare asupra promovării patrimoniului cultural din zonă, ca premisa pentru dezvoltarea turismului. O dată cu dezvoltarea turismului de pescuit și cu creșterea vizibilității obiectivelor de patrimoniu cultural și istoric situate în afara municipiului Pleven, există oportunitatea creării de noi trasee turistice și produse turistice.

III.7. Prezentarea datelor colectate din cercetarea pe teren de la nivelul județelor Dolj, Olt, Mehedinți (RO)

La nivelul județelor Dolj, Olt și Mehedinți au fost aplicate 120 de chestionare în rândul reprezentanților structurilor de cazare turistică. De asemenea, au fost derulate 10 interviuri cu reprezentanți ai autorităților publice, agențiilor de turism și obiectivelor turistice integrate în cadrul patrimoniului natural sau cultural din zonă.

Majoritatea respondenților la chestionare (58%) sunt localizați în județul Mehedinți (în principal pe teritoriul comunelor Dubova, Eșelnița și municipiului Drobeta Turnu Severin), 32% sunt localizați în județul Dolj (în principal pe teritoriul municipiului Craiova) și 10% în județul Olt (în principal pe teritoriul municipiului Caracal).

Figura nr. 7 Clasificarea
respondenților în funcție de tipul
structurilor de cazare

În ceea ce privește tipul structurilor de cazare participante în cadrul cercetării pe teren, cele mai numeroase sunt cele de tipul pensiunilor (43% din respondenți) și hotelurilor (25% din respondenți).

Sursa: Prelucrare date chestionare, 2019

Din punct de vedere al clasificării, peste 65% din unități se încadrează în categoria de 3 stele, urmată de 4 stele (17%) și 2 stele (16%). Suprafața medie autorizată pentru prestarea serviciilor de cazare calculată la nivelul tuturor respondenților este de aproximativ 1.000 m² (luând în considerare atât suprafața construită, cât și terenurile adiacente aflate în

proprietatea unității), iar numărul mediu de camere este de 18/unitate. Majoritatea respondenților (60%) au inițiat afacerea în perioada 2011-2019, iar 33% dintre respondenți activează pe piață încă din perioada 2001-2010.

96 dintre respondenți (80%) au indicat faptul că în prezent administrează o singură structură de cazare. Acest fapt duce la concluzia că majoritatea structurilor de cazare de pe teritoriul județelor Dolj, Olt, Mehedinți sunt afaceri individuale,

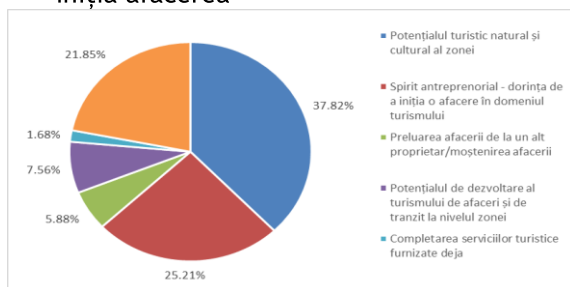
Figura nr. 8 Numărul de unități de cazare administrate de respondenți

Sursa: Prelucrare date chestionare, 2019

existând puține unități de cazare care să fie înscrise într-un lanț de structuri similare care să funcționeze și în alte zone situate în afara teritoriului analizat.

Figura nr. 9 Motivația respondenților de a iniția afacerea

Referitor la motivația de a activa în sectorul turismului, 38% din respondenți au indicat faptul că au decis înființarea unității de

Sursa: Prelucrare date chestionare, 2019

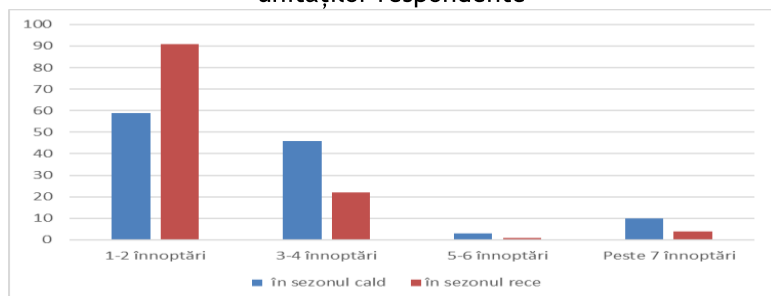
cazare datorită potențialului turistic al zonei, având în vedere elementele de patrimoniu natural și cultural existente pe teritoriul acesteia. 25% dintre respondenți au indicat spiritul antreprenorial ca principală motivație, în timp ce 22% au

motivată această decizie prin prisma cererii crescute de spații de cazare la nivel local. Alte motive menționate de respondenți, însă într-o mai mică măsură sunt: dezvoltarea economică a teritoriului care conduce la dezvoltarea turismului de afaceri sau de tranzit, preluarea afacerii de la un alt proprietar sau moștenirea afacerii, precum și necesitatea completării serviciilor furnizate turiștilor la nivelul respectivei locații. Din perspectiva evoluției numărului de turiști de la nivel local în ultimii 5 ani, peste jumătate dintre respondenți (56%) au indicat faptul că numărul de turiști a crescut în mod semnificativ în timp ce 33% din respondenți au apreciat că numărul turiștilor a fost relativ constant sau a crescut într-un ritm lent. Conform informațiilor colectate prin intermediul interviurilor derulate, imaginea turistică a județului Dolj a avut o evoluție pozitivă în ultimii ani, în special prin prisma rezultatelor investițiilor realizate pentru reabilitarea obiectivelor de patrimoniu (prin utilizarea fondurilor nerambursabile). De asemenea, un important avantaj este furnizat și de operarea Aeroportului Internațional Craiova, la nivelul căruia se deschid periodic noi rute de transport de pasageri, în special spre destinații din Europa. Cu toate acestea, turismul nu este apreciat a avea o contribuție semnificativă în dezvoltarea mediului economic de la nivelul județului Dolj, având în vedere gradul redus de informare cu privire la obiectivele turistice naturale și culturale de la nivelul teritoriului.

Județul Olt a cunoscut, de asemenea, o dezvoltare a sectorului turismului în ultimii ani în raport cu posibilitățile de cazare și a activităților de agrement (în special pentru turismul de croazieră și de agrement, în bazinul hidrografic al Oltului, precum și pe valea Dunării, cu ostroavele și plajele sale). Și în cazul județului Olt a fost indicată o sub-dezvoltare a măsurilor de promovare turistică. În ceea ce privește județul Mehedinți, acesta este perceput ca având o dezvoltare turistică semnificativă la nivelul ultimilor ani, în special ca urmare a proiectelor care au vizat reabilitarea obiectivelor de

patrimoniul finanțate prin fonduri nerambursabile. Conform informațiilor furnizate de respondenți, în cadrul unităților de cazare administrate, majoritatea sejururilor turistice au o durată de 1-2 înnoptări, atât în sezonul cald, cât și în sezonul rece.

Figura nr. 10 Durata medie a unui sejur turistic la nivelul unităților respondente

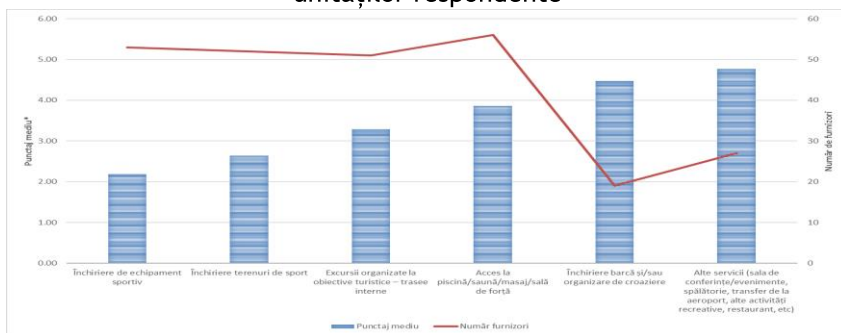

Sursa: Prelucrare date chestionare, 2019

Astfel se poate concluziona că turiștii aleg destinațiile din județele analizate în principal pentru petrecerea sfârșitului de săptămână. În sezonul cald se observă însă și un număr mai ridicat de sejururi care presupun 3-4 înnoptări. Sejururile turistice de peste 5 zile sunt relativ rare, conform informațiilor furnizate de respondenții la chestionar.

În raport cu serviciile suplimentare furnizate la nivelul unităților de cazare, 42% din respondenți au declarat că nu oferă astfel de servicii adiționale, iar 58% din respondenți au confirmat furnizarea unor astfel de servicii.

Figura nr. 11 Cele mai solicitate servicii suplimentare la nivelul
unităților respondente

* 5 = cel mai solicitat serviciu suplimentar; 1 = cel mai puțin solicitat serviciu suplimentar

Sursa: Prelucrare date chestionare, 2019

În baza răspunsurilor primite din partea unităților care furnizează și servicii suplimentare turiștilor cazați, au fost identificate cele mai solicitate astfel de servicii ca fiind: închirierea de ambarcațiuni și/sau organizare de croazieră, accesul la piscină/saună/sală de fitness sau masaj, precum și organizarea de conferințe/evenimente, organizarea de activități recreative. S-a constatat, de asemenea, că închirierea de echipamente sportive și a terenurilor de sport sunt cele mai puțin solicitate servicii, deși sunt furnizate de foarte multe unități de cazare. Peste 60% din respondenți au indicat faptul că pun la dispoziția turiștilor cazați materiale informative privind principalele obiective turistice din zonă.

În județul Dolj, principalele obiective turistice promovate prin intermediul acestor materiale sunt: Parcul Nicolae Romanescu, muzeele, centrul istoric, grădina botanică și parcul acvatic din municipiul Craiova.

În județul Olt, principalele obiective turistice promovate prin intermediul acestor materiale sunt: cetatea Sucidava, mănăstirea Clocociov, Muzeul Romanișului, Casa memorială a

lui Nicolae Ceaușescu, Parcul Constantin Poroineanu și Teatrul Municipal Caracal.

În județul Mehedinți, principalele obiective turistice promovate prin intermediul acestor materiale sunt: Peștera Ponicovală, Peștera Veterani, Muntele Ciucaru, Chipul lui Decebal, Cazanele Dunării, muzeele din municipiul Drobeta Turnu Severin. Se observă, de asemenea, faptul că unii dintre respondenți promovează și obiective turistice din județe limitrofe sau chiar excursii transfrontaliere.

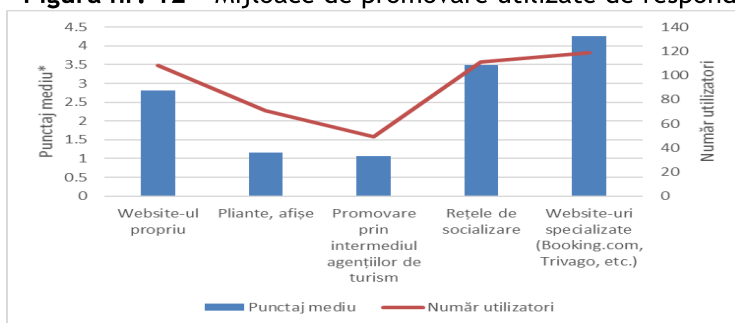
Trebuie avut însă în vedere și faptul că un număr important de respondenți (31%) au declarat că nu furnizează astfel de materiale informative privind obiectivele turistice și nu planifică utilizarea acestora în viitor. Principalul motiv indicat este lipsa unor astfel de materiale distribuite de administratorii obiectivelor turistice din zonă. În ceea ce privește concentrarea teritorială a structurilor de cazare:

- majoritatea respondenților din județul Dolj au declarat faptul că unitatea este situată în apropierea Parcului Nicolae Romanescu, Centrului istoric, Grădinii Botanice sau Muzeului de Artă din municipiul Craiova;
- majoritatea respondenților din județul Olt au declarat faptul că unitatea este situată în apropierea diferitelor lăcașe de cult (în principal mănăstiri), Casei memoriale Nicolae Ceaușescu sau Muzeului Romanațiului;
- majoritatea respondenților din județul Mehedinți au declarat faptul că unitatea este situată în apropierea Chipului lui Decebal, peșterilor Ponicovală și Veterani, Cazanelor Dunării, Muntelui Ciucaru, Mănăstirii Mraconia sau Cetății Medievale a Severinului.

Prin analiza comparativă a răspunsurilor privind materialele informative furnizate turiștilor cazați și a obiectivelor turistice aflate în proximitatea unității de cazare se poate observa că, în general, răspunsurile coincid. Cu toate acestea, în ceea ce privește mănăstirile localizate în apropierea unităților de cazare, se poate deduce faptul că promovarea acestora prin intermediul materialelor informative este mai puțin

dezvoltată comparativ cu cea a altor obiective turistice din zonă. Colaborarea între agențiile de turism și structurile de cazare este un element care poate fi abordat și îmbunătățit în viitorul apropiat, având în vedere că doar jumătate din respondenți au confirmat existența unui acord de colaborare cu agenții de turism care permite includerea unității de cazare într-un pachet turistic. Conform informațiilor colectate prin intermediul interviurilor, colaborarea între administratorii obiectivelor culturale și agențiile de turism a avut un impact pozitiv semnificativ asupra numărului de vizitatori în ultimii ani.

Figura nr. 12 Mijloace de promovare utilizate de respondenți

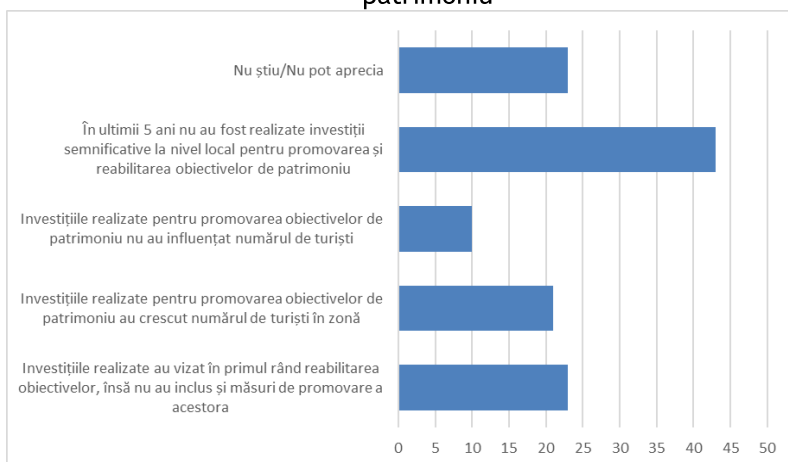

* 5 = cel mai utilizat mijloc de promovare; 1 = cel mai puțin utilizat mijloc de promovare

Sursa: Prelucrare date chestionare, 2019

Principalul canal de promovare utilizat de respondenți este mediul online, respectiv website-urile specializate (de exemplu Booking, Trivago etc.). Rețele de socializare sunt, de asemenea, un important mijloc de promovare a unității de cazare. Majoritatea respondenților au declarat că dețin și un website propriu, însă utilitatea acestuia este mai redusă în raport cu atragerea de turiști. Cel mai puțin util și utilizat mijloc de promovare este considerat a fi publicitatea prin intermediul agențiilor de turism.

Figura nr. 13 Rezultatele investițiilor realizate la nivel local în ultimii 5 ani pentru promovarea și reabilitarea obiectivelor de patrimoniu

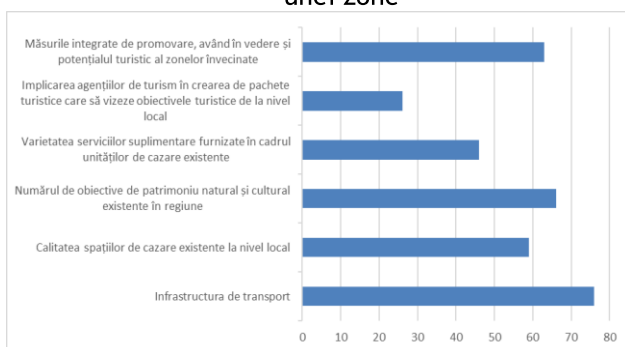
Sursa: Prelucrare date chestionare, 2019

Referitor la investițiile realizate la nivel local în ultimii 5 ani pentru promovarea și reabilitarea obiectivelor de patrimoniu, peste 44% dintre respondenți apreciază că acestea nu au fost semnificative și nu au influențat numărul de vizitatori. Doar 17% consideră că investițiile realizate au condus la creșterea numărului de turiști, în timp ce 19% consideră că investițiile realizate au vizat doar reabilitarea obiectivelor, nu și promovarea acestora.

Conform informațiilor colectate prin interviurile derulate, în ultimii ani s-au inițiat o serie de proiecte comune și parteneriate între autoritățile publice și mediul privat pentru a implementa măsuri de promovare a obiectivelor de patrimoniu reabilitate prin intermediul proiectelor derulate. Trebuie avut în vedere și faptul că realizarea unei investiții necesită o perioadă de planificare de cel puțin 1 an, urmată de implementarea efectivă care poate dura 2-3 ani și abia ulterior pot fi demarate măsurile de promovare care pot fi

organizate timp de 1 an. Impactul măsurilor de promovare trebuie privit dintr-o perspectivă pe termen lung și se resimte progresiv la nivelul teritoriului.

Figura nr. 14 Principalii factori care pot influența gradul de atractivitate turistică a unei zone

În ceea ce privește factorii care influențează gradul de atractivitate turistică a unei zone, respondenții au delimitat principalii factori ca fiind:

Sursa: Prelucrare date chestionare, 2019

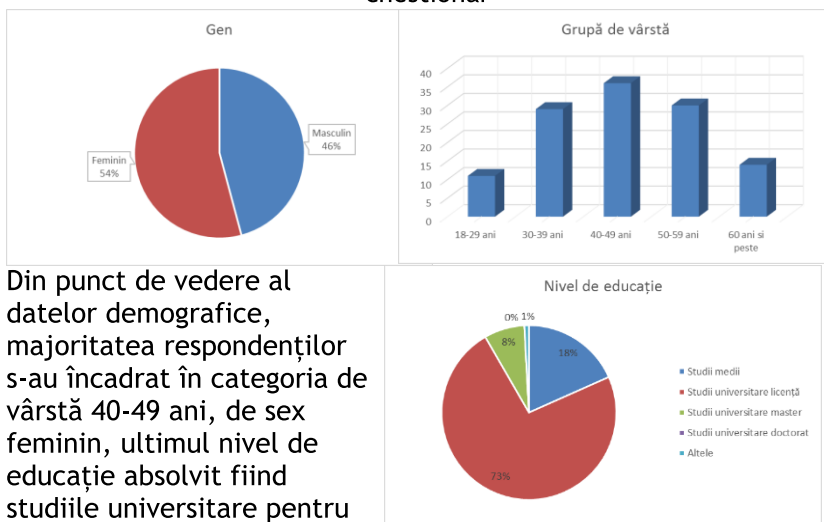
infrastructura de transport existentă, numărul elementelor de patrimoniu natural și cultural din zonă, precum și măsurile aplicate pentru promovarea integrată a zonei și a teritoriilor învecinate. Nu în ultimul rând, pentru îmbunătățirea atractivității turistice a zonelor analizate, respondenții la chestionar au indicat o serie de recomandări, precum:

- pentru județul Dolj: investiții în infrastructură, organizarea mai multor evenimente culturale și sportive, implementarea de măsuri pentru dezvoltarea mediului economic local, creșterea numărului de destinații conectate prin zboruri directe cu Aeroportul Internațional Craiova;
- pentru județul Olt: implementarea de măsuri pentru dezvoltarea mediului economic local, reabilitarea infrastructurii rutiere și a clădirilor din centrul vechi al municipiului Slatina, intensificarea măsurilor de promovare a obiectivelor turistice de pe teritoriul județului;

- pentru județul Mehedinți: investiții în infrastructura de transport, de canalizare și de apă potabilă în mediul rural, iluminarea obiectivelor turistice (de exemplu: Chipul lui Decebal), amenajarea/marcarea traseelor turistice.

Figura nr. 15 Date demografice privind respondenții la chestionar

Din punct de vedere al datelor demografice, majoritatea respondenților s-au încadrat în categoria de vârstă 40-49 ani, de sex feminin, ultimul nivel de educație absolvit fiind studiile universitare pentru licență.

Sursa: Prelucrare date chestionare, 2019

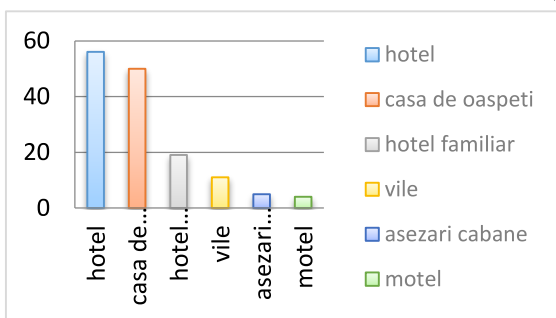
Din totalul celor 251 de structuri de cazare autorizate la nivelul județelor Dolj, Mehedinți, Olt, 120 au transmis răspunsuri la chestionar. Cercetarea derulată a implicat astfel un eșantion reprezentativ de 48% din totalul structurilor de cazare de pe teritoriul analizat.

III.8. Prezentarea datelor colectate din cercetarea pe teren de la nivelul districtelor Vidin, Montana, Vratsa, Pleven (BG)

Ancheta pe teren la nivelul districtelor Vidin, Montana, Vratsa și Pleven efectuată în cadrul prezentului studiu, a acoperit o varietate de tipuri de unități de cazare, respectiv atât structuri cu capacitate redusă de cazare (4-5 paturi), cât și structuri cu o capacitate mare de cazare (peste 100 de paturi). Ca urmare a inventarierii tuturor unităților de cazare care funcționează la nivelul celor 4 districte, au fost identificate 145 de unități de cazare, din care 134 au fost contactate pentru completarea chestionarelor.

Au fost primite 52 de chestionare completate din partea respondenților contactați, fiind astfel implicate în cercetarea pe teren aproximativ 36% din totalul structurilor de cazare localizate în districtele Vidin, Montana, Vratsa și Pleven.

Figura nr. 16 Tipologia structurilor de cazare de pe teritoriul
districtelor Vidin, Montana, Vratsa și Pleven

Sursa: Prelucrare date chestionare, 2018

Pe teritoriul analizat sunt operaționale diferite tipuri de unități de cazare, precum: hoteluri, case de oaspeți, pensiuni, cabane, hoteluri de familie, moteluri. Pondere relativă în funcție de tipologia structurilor de cazare se menține și la nivelul populației respondente la chestionar. Luând în

considerare acest lucru, precum și faptul că 36% din structurile de cazare existente pe teritoriul vizat de studiu au transmis răspunsuri la chestionar, eșantionul este considerat ca fiind reprezentativ și analiza datelor furnizează astfel o situație actuală și reală.

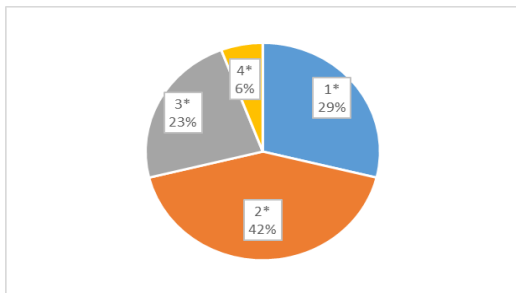
Aproape toate locurile de cazare sunt disponibile pe parcursul întregului an, ceea ce poate fi considerat un factor ce contribuie pozitiv la rata de ocupare a spațiilor de cazare. Din cei 52 de proprietari sau administratori de structuri de cazare chestionați, doar 1 a răspuns că unitatea este deschisă turiștilor numai în timpul sezonului cald (1 aprilie - 30 octombrie).

Figura nr. 17 Perioada de funcționare a structurilor de cazare respondente

Sursa: Prelucrare date chestionare, 2018

Figura nr. 18 Clasificarea structurilor de cazare respondente în funcție de calitatea/varietatea serviciilor furnizate

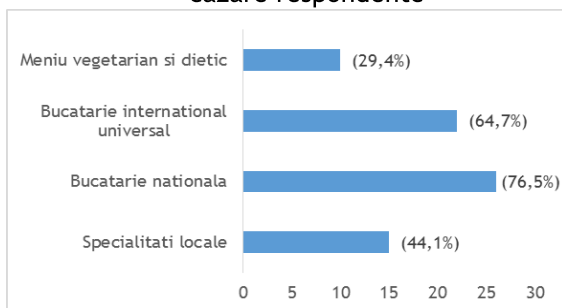
Sursa: Prelucrare date chestionare, 2018

Aproape jumătate din structurile de cazare sunt încadrate în categoria de 2 stele. Următoarea cotă procentuală este

atribuită structurilor de cazare clasificate la 1 stea. Doar un respondent a declarat unitatea de cazare ca fiind încadrată în categoria 4 stele, neexistând respondenți încadrați în categoria 5 stele. Acesta este un factor care are un impact bidirecțional asupra ocupării structurilor de cazare. Pe de o parte, prețul mai mic este mai accesibil pentru potențialii turiști, însă, pe de altă parte, valoarea adăugată a serviciilor furnizate este redusă.

Comparând datele obținute din răspunsurile la întrebările „Oferiți servicii tip restaurant pentru clienții vosri?” și „Care este numărul de înnoptări în ultimul an?”, s-a constatat că nu există nicio corelație directă între ele, adică, furnizarea de servicii tip restaurant în structurile de cazare nu afectează numărul de înnoptări turistice. Aspectul pozitiv identificat se referă la faptul că, în cazul în care se furnizează astfel de servicii adiționale, restaurantele oferă în principal meniuri cu mâncăruri tradiționale.

Figura nr. 19 Tipologia serviciilor tip restaurant furnizate de structurile de cazare respondente

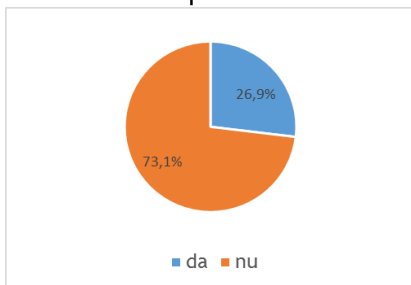
În cazul mai multor structuri de cazare, restaurantele aflate în proximitatea acestora oferă și preparate din bucătăria internațională.

Sursa: Prelucrare date chestionare, 2018

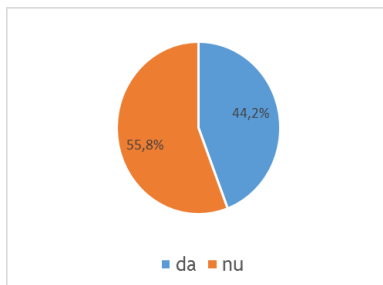
În principal în unitățile de cazare cu capacitate mai mică de cazare se oferă meniuri tradiționale. Analizând relația dintre oferta de servicii ecologice și cererea acestora din partea turiștilor, se observă că aceasta este invers proporțională, ceea ce reprezintă în fapt un element negativ în sensul în care

furnizorii de servicii de cazare care activează în prezent pe piață nu dispun de facilitățile necesare pentru a satisface cererea din partea potențialilor turiști.

Figura nr. 20 Oferta de servicii ecologice din partea structurilor de cazare respondente

Figura nr. 21 Cererea de servicii ecologice din partea potențialilor turiști pe teritoriul analizat

Sursa: Prelucrare date chestionare, 2018

Acest factor are, de asemenea, un impact negativ asupra gradului de ocupare a structurilor de cazare turistică.

Un element pozitiv identificat prin ancheta realizată este faptul că aproape toate spațiile de cazare din aria vizată de studiu sunt construite după anul 2000. Astfel poate fi presupus faptul că acestea oferă condiții moderne și confortabile pentru recreere și turism, administratorii structurilor de cazare încercând să respecte cerințele și așteptările turismului modern în acest sens.

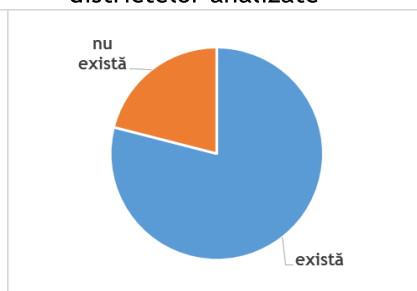
Un aspect negativ identificat la nivelul structurilor de cazare localizate în districtele Vidin, Montana, Vratsa și Pleven participante în cadrul anchetei pe teren este lipsa de informații a administratorilor acestora cu privire la standardele de calitate în raport cu managementul unității. O consecință directă a acestui fapt este neimplementarea unor astfel de standarde în activitatea curentă a structurilor de cazare. Acest subiect a fost analizat în baza răspunsurilor furnizate la întrebarea: "Ce standarde aplicați la locul de muncă?". Cele mai multe răspunsuri primite s-au încadrat într-

una din următoarele categorii: nici unul, în funcție de categoria obiectului, standarde ridicate, tratăm politicos clienții, curățenia și confortul. Doar un respondent a precizat faptul că în prezent implementează standardul ISO 22000:2005, pentru care a obținut autorizație. Aproximativ 60% dintre turiști călătoresc în districtele Vidin, Montana, Vratsa sau Pleven pentru a vizita un reper sau obiectiv turistic. În consecință, este foarte importantă formarea unei imagini complete privind distribuția geografică a celor mai importante repere naturale, culturale și istorice, respectiv obiective turistice din districtele analizate. Rezultatele acestei analize pot fi ulterior corelate cu evenimente etnografice și festivaluri organizate și cu oportunități de relaxare, sport și divertisment existente în zonă, pentru a crea un produs turistic integrat care să răspundă cerințelor pieței. Din chestionarele aplicate în cadrul anchetei pe teren, destinate colectării informațiilor cantitative și calitative, s-au identificat următoarele informații care confirmă posibilitatea și oportunitatea definirii unor pachete turistice integrate la nivelul diistrictelor Vidin, Montana, Vratsa și Pleven.

Figura nr. 22 Opinia respondenților privind existența unor obiective ale patrimoniului cultural și natural cu potențial turistic pe teritoriul districtelor analizate

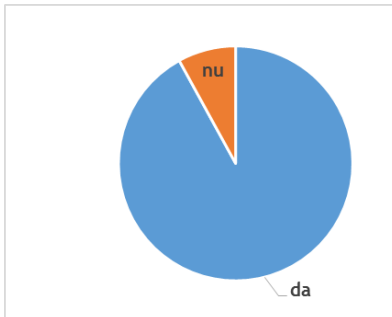

Figura nr. 23 Opinia respondenților privind existența unor atracții turistice de interes pentru potențialii turiști pe teritoriul districtelor analizate

Sursa: Prelucrare date chestionare, 2018

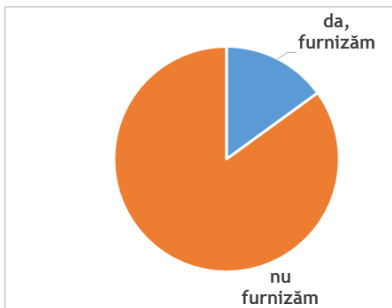
Figura nr. 24 Opinia respondenților privind existența unor oportunități de relaxare, sport sau divertisment pe teritoriul districtelor analizate

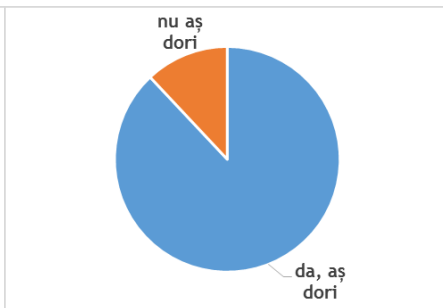
Figura nr. 25 Opinia respondenților privind existența unor evenimente etnografice și festivaluri de interes pentru turiști pe teritoriul districtelor analizate

Figura nr. 26 Capacitatea structurilor de cazare de a furniza facilități și camere pentru oaspeți cu dizabilități

Figura nr. 27 Gradul de interes al respondenților în raport cu integrarea structurii de cazare într-un pachet turistic

Sursa: Prelucrare date chestionare, 2018

IV. Analiza comparativă studiu RO-BG

Un element comun identificat la nivelul celor două teritorii analizate este existența unui variat și diversificat patrimoniu natural și cultural, acesta nefiind însă în prezent valorificat în mod durabil și la potențial maxim. Atât la nivelul județelor din România, cât și în districtele din Bulgaria, turismul nu furnizează o contribuție importantă la economia regională, însă gradul de conștientizare al autorităților publice cu privire la potențialul acestuia este în creștere, fiind adoptate în ultimii ani o serie de măsuri și acțiuni importante în sensul operaționalizării unor rețele de cooperare care să conducă la creșterea gradului de vizibilitate turistică a obiectivelor de patrimoniu natural și cultural.

În ambele teritorii analizate, ultimii ani au fost marcați de investiții semnificative realizate pentru reabilitarea mai multor obiective ale patrimoniului cultural prin intermediul fondurilor nerambursabile primite din partea Uniunii Europene prin diferite programe de finanțare gestionate la nivel național. Așa cum a reieșit din cadrul cercetării pe teren, referitor la obiectivele reabilite în ultimii ani, acestea parcurg în prezent etapa de promovare în vederea creșterii vizibilității turistice și reintegrării acestora în circuitele turistice de la nivel local. Trebuie avut în vedere faptul că acest proces este unul de durată, ale cărui efecte pot fi resimțite pe termen mediu și lung, astfel încât se poate asuma faptul că în următorii ani, numărul de vizitatori ai acestor obiective va crește și, în consecință, și numărul de turiști la nivel local.

Fluviul Dunărea este un element comun la nivelul tuturor județelor și districtelor analizate, însă doar județul Mehedinți pare a capitaliza în mod optim oportunitățile de dezvoltare în baza activităților turistice ce pot fi organizate în jurul acestui element natural. Turismul de agrement, de croazieră sau sportiv poate fi dezvoltat cu ușurință la nivelul localităților care beneficiază de acces direct la Dunăre, comunele Dubova

și Eșelnița din județul Mehedinți cunoscând o dezvoltare spectaculoasă în ultimii ani ca urmare a capitalizării acestui avantaj.

Din punct de vedere al patrimoniului natural, luând în considerare și relieful format, la nivelul teritoriului județelor Dolj și Olt, pajiștile, pădurile și lacurile sunt principalele obiective turistice naturale. În județul Mehedinți și districtele Vidin, Montana, Vratsa și Pleven, patrimoniul natural cuprinde o varietate de peșteri și formațiuni carstice ce pot reprezenta puncte de interes pentru potențialii turiști. Atât județele din România, cât și districtele din Bulgaria, cuprind pe teritoriul lor o multitudine de arii naturale protejate înscrise în rețeaua Natura 2000.

Raportat la patrimoniul cultural, pe suprafața tuturor teritoriilor analizate au fost descoperite vestigii importante din epoca romană și din epoca bronzului. Județele Olt și Mehedinți (din România) și districtele Vidin și Pleven (din Bulgaria) au în prezent cel mai mare grad de popularitate în materie de vizitatori ai siturilor arheologice existente pe teritoriul acestora. La nivelul tuturor teritoriilor analizate există un număr semnificativ de muzee și case memoriale care reprezintă puncte de interes turistic. Culele reprezintă un element distinct la nivelul județelor din România, acestea fiind moșii sau conace ale boierilor români din secolele XVII - XIX cu deosebite elemente și detalii arhitecturale din perioada respectivă. Pe suprafața tuturor teritoriilor analizate există lăcașe monahale istorice declarate monumente culturale de importanță națională, care sunt sau pot deveni puncte de reper pentru turismul monahal practicat în zonă.

La nivelul teritoriul analizat nu există monumente înscrise pe lista patrimoniului cultural material UNESCO. Teritoriile sunt însă înscrise pe lista patrimoniului imaterial UNESCO prin prisma obiceiurilor naționale practicate inclusiv la nivel local, iar județul Olt este nominalizat individual în această listă prin obiceiul Călușului.

În raport cu evenimentele culturale organizate, s-a constatat faptul că în județul Dolj (România) și districtul Vidin (Bulgaria) sunt organizate cele mai cunoscute festivaluri și evenimente culturale din puncte de vedere al numărului de vizitatori și al vizibilității la nivel național și internațional.

Analizând numărul de înnoptări la nivelul teritoriilor analizate s-a constatat faptul că în ultimii ani, numărul de înnoptări în structurile de cazare turistică a crescut la nivelul tuturor județelor din România, în județul Mehedinți acesta chiar dublându-se în decurs de 5 ani. La nivelul districtelor din Bulgaria, o creștere a numărului de înnoptări a fost înregistrată doar în districtele Montana și Vratsa, însă creșterea nu a fost una semnificativă. În general se observă faptul că numărul de înnoptări înregistrate în județele din România este mai ridicat decât cel raportat la nivelul districtelor Vidin, Montana, Vratsa și Pleven. Acest fapt poate fi explicat și în baza numărului de structuri de cazare existente la nivelul celor două teritorii: 251 în județele Dolj, Mehedinți, Olt și 145 în districtele Vidin, Montana, Vratsa și Pleven.

Analizând datele colectate prin cercetarea pe teren, s-a constatat faptul că în districtele din Bulgaria, majoritatea structurilor de primire turistică sunt hoteluri și se înscriu în categoria de 2 stele, în timp ce la nivelul județelor din România, majoritatea structurilor sunt pensiuni încadrate în categoria de 3 stele.

Analizând în mod integrat toate informațiile colectate prin cercetările efectuate la nivelul teritoriilor vizate de studiu, a fost posibilă efectuarea unei analize SWOT, respectiv delimitarea principalelor puncte forte și slabe, a oportunităților și amenințărilor în raport cu potențialul turistic din județele Dolj, Mehedinți, Olt, respectiv districtele Vidin, Montana și Vratsa. Aceasta este prezentată în continuare.

Puncte forte	Puncte slabe
<p>Județele Dolj, Olt, Mehedinți</p> <ul style="list-style-type: none"> - în zonă funcționează un aeroport internațional (în municipiul Craiova, județul Dolj); - numărul de structuri de cazare și capacitatea de cazare a crescut în perioada 2013-2018 la nivelul tuturor județelor; - numărul de înnoptări s-a dublat în decurs de 5 ani în județul Mehedinți, iar județele Dolj și Olt au înregistrat creșteri de aproximativ 40%; - județul Olt este înscris pe lista patrimoniului imaterial UNESCO prin obiceiul Călușului; - în județul Mehedinți există două rezervații ale biosferei (Rezervația Domogled - Valea Cernei; Rezervația Porțile de Fier); - pe teritoriul celor 3 județe există aproximativ 2.000 de obiective de patrimoniu cultural de importanță istorică, din care 10% sunt de importanță națională; - în cele trei județe există un număr important de situri arheologice și ruine din epoca romană și epoca bronzului; - cea mai mare parte a unităților de cazare pun la dispoziția oaspeților materiale de informare privind obiectivele turistice din zonă. 	<p>Județele Dolj, Olt, Mehedinți</p> <ul style="list-style-type: none"> - infrastructura de transport (rutieră și feroviară) este nemodernizată sau insuficient dezvoltată; - numărul de structuri de cazare și de agenții de turism de pe teritoriul celor 3 județe este mic (doar 2% din totalul existent la nivel național); - durata medie a sejururilor turistice a rămas constantă (Olt) sau a scăzut (Dolj, Mehedinți) în perioada 2013-2018 și este în general una redusă (1-2 zile); - peste 40% din structurile de cazare implicate în cercetarea pe teren au declarat faptul că nu oferă servicii suplimentare; - număr ridicat de unități de cazare care nu colaborează cu agenții turistice și care nu sunt astfel integrate în niciun pachet turistic.
<p>Districtele Vidin, Montana, Vratsa, Pleven</p> <ul style="list-style-type: none"> - număr ridicat de obiective ale patrimoniului natural și cultural de importanță națională și locală existente pe teritoriul celor 4 districte; - majoritatea structurilor de primire turistică au un număr mic de locuri de cazare și pot crea un sentiment de confort familial pentru turiștii cazați; - există variate servicii turistice adiționale furnizate de unitățile de cazare sau de alte unități în proximitatea acestora; - structurile de cazare sunt funcționale pe tot 	<p>Districtele Vidin, Montana, Vratsa, Pleven</p> <ul style="list-style-type: none"> - jumătate din structurile de primire turistică nu furnizează servicii ecologice; - majoritatea structurilor de primire nu furnizează facilități și servicii adresate persoanelor cu dizabilități; - lipsa standardelor de calitate pentru management și pentru serviciile furnizate; - în districtul Pleven, majoritatea

<p>parcursul anului;</p> <ul style="list-style-type: none"> - majoritatea structurilor de cazare sunt relativ recent construite și furnizează astfel facilități moderne turiștilor cazați; - în jurul principalelor obiective turistice există un număr suficient de unități de cazare pentru a acoperi cererea turistică; - turiștii au un acces facil și online pentru rezervarea locurilor de cazare; - există o serie de trasee ecoturistice construite, majoritatea fiind semnalizate clar și dispunând de o infrastructură adecvată. 	<p>unităților de cazare funcționează în orașul Pleven - în afara orașului operează un număr foarte mic de structuri de primire turistică;</p> <ul style="list-style-type: none"> - în perioada 2012-2017, numărul de înnoptări a rămas relativ constant (Montana, Vratsa) sau a înregistrat scăderi (Vidin, Pleven).
<p>Oportunități</p>	<p>Amenințări</p>
<p>Elaborarea și implementarea de proiecte finanțate prin fonduri nerambursabile care să vizeze reabilitarea și promovarea obiectivelor de patrimoniu.</p> <p>Parteneriate realizate între autoritățile publice și actori ai mediului privat pentru a promova imaginea turistică a teritoriului și pentru crearea de rețele de cooperare.</p> <p>Activitatea agenților de turism pentru a promova teritoriul local și pentru crearea de circuite turistice tematice.</p> <p>Acțiuni de promovare turistică integrată la nivel interjudețean/interdistrictual sau transfrontalier.</p> <p>Acțiuni de promovare a zonei în cadrul târgurilor de turism organizate la nivel național sau internațional.</p> <p>Implementarea strategiilor județene/regionale de dezvoltare a turismului.</p> <p>Implementarea strategiilor de digitalizare a obiectivelor de patrimoniu cultural și natural.</p>	<p>Grad ridicat de complexitate al documentației necesare pentru elaborarea și implementarea proiectelor cu finanțare nerambursabilă pentru reabilitarea obiectivelor de patrimoniu.</p> <p>Grad mai ridicat de vizibilitate și popularitate în rândul turiștilor pentru teritoriile învecinate.</p> <p>Sectorul turismului nu este perceput de către autoritățile publice locale ca fiind un potențial epicentru al dezvoltării economice a teritoriilor analizate.</p> <p>Emigrarea forței de muncă specializate în domeniul serviciilor de ospitalitate.</p>

V. Concluzii și recomandări

Județele Dolj, Olt, Mehedinți și districtele Vidin, Montana, Vratsa și Pleven dispun de un bogat patrimoniul natural și cultural, recunoscut la nivel național și internațional.

Teritoriul analizat este deservit de numeroase structuri de primire turistică, însă cu toate acestea, turismul nu furnizează o contribuție semnificativă la economia locală pentru niciunul dintre județele și districtele analizate. Unul dintre motivele care determină această situație este durata medie a sejururilor turistice din zonă, aceasta fiind una redusă. În ultimii ani au fost însă realizate o serie de investiții la nivel local pentru reabilitarea obiectivelor de patrimoniu și reintroducerea acestora în circuitul turistic. În același timp, se observă faptul că instituțiile publice locale încep să depună eforturi pentru a crește gradul de cooperare cu mediul privat în vederea creșterii gradului de vizibilitate a regiunii.

Dintre tipurile de turism practicate la nivelul teritoriului analizat, ecoturismul și turismul rural prezintă perspective reale de dezvoltare, acest aspect fiind conștientizat la nivelul structurilor de cazare care încep să își adapteze portofoliul de servicii pentru a răspunde cererii existente pe piață.

Din perspectiva recomandărilor, principalele elemente care pot avea un impact pozitiv durabil și sustenabil asupra valorificării durabile și sustenabile a patrimoniului natural și cultural din zonă, acestea vizează în principal implementarea unor măsuri pentru creșterea vizibilității turistice a obiectivelor reabilite în ultimii ani și reintroduse astfel în circuitul turistic, precum și continuarea investițiilor de la nivel local pentru îmbunătățirea infrastructurii de bază și a celei de transport.

Așa cum rezultă din analiza cuprinsă în acest studiu, prin implementarea unor inițiative creative și prin promovarea integrată a patrimoniului cultural și natural existent, turismul ar putea deveni unul dintre pilonii principali ai economiei locale și regionale.

VI. Referințe bibliografice

- ✚ Studiu privind dezvoltarea turismului la nivel regional (elaborat de Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia)
- ✚ Ministerul Turismului din România
- ✚ Ministerul Culturii din România
- ✚ Wikipedia
- ✚ ONG Asociația ProMehedinți
- ✚ ONG Monumente Oltenia
- ✚ Legea turismului din Bulgaria
- ✚ Metodologia de explorare și evaluare a resurselor turistice în municipiul Vratsa
- ✚ Date statistice de pe website-ul Institutului Național de Statistică din România și din Bulgaria
- ✚ Vacancia.bg
- ✚ Selo359.bg
- ✚ Booking.bg
- ✚ Manual “Gestionarea vizitatorilor pe rutele culturale tematice”
- ✚ Strategia regională de dezvoltare a districtului Pleven pentru perioada 2014-2020
- ✚ Strategia regională de dezvoltare a districtului Vratsa pentru perioada 2014-2020
- ✚ Strategia regională de dezvoltare a districtului Montana pentru perioada 2014-2020
- ✚ Strategia regională de dezvoltare a districtului Vidin pentru perioada 2014-2020